Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok IX. Zakopane, sobota, 8 lutego 1930 r. Nr. 6.

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 50 groszy

Z LISTĄ GOŚCI

Przedpłata kwartalna 4 zł

A. SEELIEB.

Co i jak?

V. Zdrowotność.

I. Budujmy mleczarnię.

(C. d.)

Największą trudnością przy założeniu mleczarni byłoby zakontraktowanie dostatecznej ilości nabiału u naszych górali.

Przeważna większość górali, to, jak wiemy, ludzie bardzo rozgarnięci i sprytni i łatwo ich będzie nakłonić do kontraktu; jest jednak dużo wśród nich nietyle niezdolnych, ile raczej niedbałych ani o interes własny, ani o interes Zakopanego: z tymi będzie trudno. Dodajmy do tego przemożną siłę przyzwyczajenia i tradycji, która jest przyczyną, że każdą nowość wita się nieprzyjaźnie. Nic dziwnego zresztą. Taka gaździna, która od dziecka przywykła do tego sportu roznoszenia, do tych mniej lub więcej miłych przechadzek, do spotykania się po drodze z sąsiadami i znajomemi, dziwnie czułaby się zdezorjentowaną po zniesieniu tego sportu. Musiałaby zmienić cały tryb życia, cały plan zajęć domowych. W tych wędrówkach naszych gaździn widzę doprawdy coś, co mi przypomina dawne koczownicze życie pierwotnych ludzi i wierzę w siłę pociągającą tego życia. Dodajmy wreszcie do tego rzekomą korzyść, jaką mają gaździny z zbieranych gratisowo pomyj. Ludzie, znający stosunki, tłumaczyli mi, że na tym punkcie walka byłaby najcięższa. Gaździny twierdzą, że te pomyje, to skarb nieoceniony, którego byłyby pozbawione z chwilą bezpośredniego kontraktu z konsumentami.

Cóż należałoby więc uczynić?

Przedewszystkiem rozpocząć energiczną kampanję informacyjną. Należałoby wytłumaczyć, że dotychczasowe postępowanie kryje w sobie dużo stron ujemnych, z których ludność góralska nie zdaje sobie sprawy, wykazać szkody dla zdrowia, dla życia codziennego, przekonać, że te rzekomo gratisowe pomyje bardzo drogo kosztują, bo gaździny płacą za nie półdzienną, usilną pracą i niesłychanym mozołem, że powinny one zmienić ten tryb życia, chociażby ze względu na możność wychowania należytego dzieci. Do tej mądrzejszej części górali, o których wspomniałem, należałoby trafić argumentami szerszej natury, wskazaniem na konieczność tej reformy dla dobra i ludności i Zakopanego, podkreśleniem faktu, że mleczarnia będzie źródłem dobrobytu, a zarazem dźwignią rozwoju Zakopanego.

Aby tembardziej zainteresować ludność w tem przedsięwzięciu, należałoby stanowczo nadać mleczarni formę spółdzielni góralskiej lub może gminnej. W ten sposób obaliłoby się podejrzenie wyzysku, gdyż cały zysk, o ileby był, wracałby do górali w postaci dywidendy.

Rzecz jasna, że bez autorytetu gminy sprawa się nie uda. Gmina może w tym wypadku posłużyć się Związkiem Przyjaciół dla przeprowadzenia akcji. Wrócilibyśmy więc do tej zasady, na jaką wskazywałem zawsze, że Związek Przyjaciół Zakopanego powinien być często organem, wyręczającym gminę w przeprowadzeniu pewnych prac, do których, dzięki swej organizacji lepiej się nadaje, niż sama gmina — i, że główna siła Związku Przyjaciół jest nie kapitał, lecz inicjatywa i praca. Zresztą nie możnaby nic mieć przeciw temu, gdyby za zgodą gminy i górali, mleczarnia była prowadzona pod firmą Związku. Gdyby zaś Gmina nie chciała angażować się w tem przedsiębiorstwie, Związek powinien tu rozwinąć szeroką akcję dla zainteresowania tą sprawą kapitalistów prywatnych.

A jak przedstawia się kalkulacja?

Należy pod tym względem stwierdzić, że Zakopane z przyległemi wsiami przedstawia teren dość bogaty w mleko, by mleczarnia mogła rozwijać się bardzo pomyślnie.

Koszt budowy mleczarni jest bardzo nie-

wielki. Posiadam bardzo ścisłe informacje co do wewnętrznego urządzenia mleczarni. Całe, zupełnie wystarczające urządzenie kosztuje około *15 tysięcy* złotych — sumę śmiesznie małą. Nie mam danych co do budynku; znam jednak dobrze funkcjonującą mleczarnię, której całem zabudowaniem jest obszerny, murowany hangar podzielony na 3 części: salę motorową, salę maszyn przetwórczych i biuro. Dodając potrzebny inwentarz, możemy potrzebną sumę na całe urządzenie mleczarni określić na około *40—50 tysięcy złotych*, wliczając w to już potrzebny na początek kapitał obrotowy. (C. d. n.)

Dr. ALFRED KAMSLER, Zakopane.

Znaczenie klimatu górskiego w walce z gruźlicą.

Podobnie jak inne odkrycia w medycynie dokonane zostały przez nielekarzy, tak też i lecznicze działanie klimatu górskiego zostało odkryte przez niefachowców. Otóż przed około 60 laty, kilku chorych, którzy corocznie jeździli w zimie do Włoch i przejeżdżali przy tej sposobności przez Davos, zatrzymali się tamże pewnego razu zachwyceni piękną pogodą. Po kilkutygodniowym pobycie zauważyli, iż stan ich zdrowotny znacznie się poprawił i oznajmili to jedynemu wtedy tam praktykującemu lekarzowi, który zebrał odpowiedni materjał i ogłosił go w czasopismach lekarskich. Odtąd datuje się praca naukowa nad klimatem, tak pod względem fizyki, jako też i biologji z uwzględnieniem jego działania na zdrowy i chory organizm ludzki. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności potrafiła ta mała garstka chorych przezwyciężyć dawne uprzedzenie lekarzy, jakoby klimat górski był dla wątłych pacjentów za ostry i otworzyła w ten sposób drogę do terapji, która przeżyła prawie wszystkie dotychczasowe metody leczenia gruźlicy. Ale właściwe i celowe badania rozpoczęły się dopiero w roku 1904, kiedy to doktór fizyki D o r n o, obecny dyrektor obserwatorjum fizyczno-meteorologicznego w Davos, osiedlił się tam z obawy o zdrowie swego jedynego dziecka. Ogłosił on cały szereg prac o promieniach świetlnych, powietrzu, wilgotności i t. d. i odkrył nam w ten sposób tajniki dotychczas nieznanej i lekceważonej gałęzi wiedzy, zwanej dziś klimatologją. W roku 1922 otworzono w Davos „Instytut dla badań nad klimatem górskim i gruźlicą“, który stoi pod kierownictwem prof. L o e w y, berlińskiego fizjologa. Obaj wspomniani uczeni ugruntowali wspólną pracą nasze obecne wiadomości o klimatologji i potrafili zdobyć sobie w przeciągu krótkiego czasu zaufanie całego świata naukowego. Na wynikach ich badań opieram następujące wywody:

Zmniejszona ilość tlenu w powietrzu.

Jest ona przyczyną różnych zjawisk fizjologicznych, które można natychmiast usunąć, dając badanemu do oddechania sztuczny tlen (doświadczenie wykonane przez prof. Loewyego:).

A) Krew. Ilość barwika, t. j. hemoglobiny, zwiększa się jak również zwiększa się ilość ciałek krwi czerwonych. Ilość ciałek białych, t. zw. lymfocytów, względnie się powiększa, co ważnem jest w walce organizmu przeciw prątkowi gruźlicy. Zmiany te są wyrazem adaptacji do nowych warunków, w jakich się organizm znajduje.

B) Oddech staje się głębszy i powolniejszy, przez co tłumaczy się fakt, że u mieszkańców gór obwód piersi i pojemność płuc jest większa, aniżeli u mieszkańców nizin.

C) Przemiana materji jest w górach o wiele intenzywniejsza, co jest niezawodnie przyczyną wzmożonego apetytu u ludzi odwiedzających okolice górskie.

D) Wpływ na stan nerwowy i narządy zmysłowe, przedewszystkiem na słuch, który jest w górach o wiele czulszy. Nie wolno jednak pominąć tutaj jeszcze jednego symptomu, a to niekorzystnego, który u różnych ludzi występuje w większej lub mniejszej mierze i który można jednakże usunąć przez sztuczne doprowadzanie tlenu. Jest to tremor, czyli drżenie rąk.

Zmniejszone nasycenie tlenu daje zatem pobudkę do wzmożonej funkcji żywotnej prawie wszystkich organów. Fakt ten jest nadzwyczaj ważny w leczeniu organizmu chorego na gruźlicę, u którego siły odporności nie wystarczają, by zapobiec lub przeciwdziałać chorobie. — Wszystkie nasze dotychczasowe środki lecznicze, z wyjątkiem zabiegów chirurgicznych, polegają na wzmocnieniu całego organizmu i na wzmożeniu osłabionych sił odporności. Klimat górski jest w stanie spełnić to zadanie jak najlepiej, a dowodem tego jest nasze doświadczenie, że chorzy w stacjach górskich czują się bardzo dobrze. Mylnem jest zatem zapatrywanie, które się ostatnio niekiedy słyszy, jakoby należało chorych tam leczyć, gdzie zachorowali. Jest to może uzasadnione ze względów finansowych, ale ze stanowiska odnośnych doświadczeń musi się temu kategorycznie zaprzeczyć. Tutaj można się tylko nad tem zastanowić, czy chory ma pozostać bez przerwy dłuższy czas w górach, czy też ma powrócić po kilku miesiącach kuracji do domu, by znowu po pewnym czasie powtórzyć kurację i w ten sposób otrzymać nowy bodziec klimatyczny. Jeżeli niema innych przeszkód n. p. natury socjalnej, psychicznej i t. p., to nagół jest stały pobyt w górach odpowiedniejszy, ze względu na niżej wymienione czynniki. D. c. n.

„Podhale tańczy“.

W znacznej części prasy polskiej, przedewszystkiem codziennej, spotykamy się w ostatnich czasach z krótszemi lub dłuższemi sprawozdaniami z regjonalnego widowiska na deskach warszawskiego teatru „Ateneum“ pod tytułem „Podhale tańczy“. Z notatek tych i sprawozdań dowiedzieliśmy się, że autorami tego, tak przez Warszawę życzliwie przyjętego widowiska, są znani nam znakomicie pp. M. Rytard i jego żona Helena Roj-Rytardowa. Wstrzymywaliśmy się dłuższy czas z podaniem tego faktu, czekając na coś bardziej dla nas mówiącego i o bardziej autorytatywne sprawozdania i oto dziś możemy się, powtarzając niemal w całości za „Kurjerem Warszawskim“ sprawozdanie, napisane przez p. A. Zachemskiego, a więc Podhalanina, pochwalić, że „Podhale tańczy“ spełnia w Warszawie znakomicie swą rolę propagandystyczną na rzecz całej podtatrzańskiej dziedziny. Pomijając tę treść artykułu p. Zachemskiego, w której jest mowa o ruchu regjonalnym i o widowiskach regjonalnych, w rodzaju „Wesele na Kurpiach“, przytaczamy dosłownie tę część, która dotyczy wystawienia „Podhala“.

„Ostatnio warszawski teatr „Ateneum“ wystawił regjonalne widowisko układu Roj-Rytardów, p. t. „Podhale tańczy“. Na temat tej sztuki ukazały się już rozliczne recenzje teatralne w prasie, które w sumie potraktowały rzecz całkiem przychylnie, wytykając jedynie drobniejsze uchybienia. Do tych ocen niewiele możnaby dodać.

Nie chodzi mi też w tym przypadku o jeszcze jedną recenzję, lecz o spojrzenie na całość z punktu podhalańskiego. Jakie wrażenie wynosi z teatru tego rodowity Podhalanin? Zgóry pragnę oświadczyć, że wysiłek, jaki w widowisku „Podhale tańczy“ dają artyści, jeśli się zważy krótki czas przygotowawczy, godzien jest uznania. P. Nawrocki Mieczysław tak honornie bacuje, jakby wprost z hali Tomanowej do Warszawy przybył. A cóż mówić o pp. Mysłakowskiej Zofji i Poredzie Eugenjuszu, o ich miłosnych „tukaniach?“ P. Mysłakowska swoją naturalną grą przypomina mi żywo jedną Poroniankę. P. Strachocki zdaje się być urodzonym Mocarnym. Każdy z aktorów ma w swej grze coś charakterystycznego, coś „naskiego“.

Jeśli jednak widowisko „Podhale tańczy“ może „chycić“ za serce rodnych Podhalan, należy to przypisać w dużej mierze muzyce, którą w tym przypadku opracował p. Stanisław Mierczyński. Ta melodja góralska, ta nuta właśnie sprawia, że człek wnetby zapomniał, iż jest w warszawskim teatrze. Muzyka góralska jest trudną i niełatwo daje się wziąć na papier. Próby tego rodzaju, jeśli autor nie jest Podhalaninem, najczęściej zawodzą. W melodję tę trzeba się wczuć, sercem ją miarkować. Nie jestem muzykologiem i uwagi te nie mogą się liczyć za fachowe. Wartość jednak muzyki góralskiej zawsze dobrze odczuwam.

To też, będąc w teatrze, kiedy muzyka na chwilę przed podniesieniem kurtyny zagrała marsza, oniemiałem z radosnego zdziwienia. Wszak to niemożliwe, myślę, tam chyba rodowici Podhalanie grają. A dalej, gdy usłyszałem „ozwodną“, „drobną“, „zieloną“ i t. d., nie umiałem sobie tego wytłumaczyć. Jakto? Więc byłby już ktoś, ktoby umiał naskie nuty wziąć na papier? Tak! Stanisław Mierczyński, rzetelny spadkobierca nut po Bartku Obrochcie, „chycił“ je tak szczęśliwie, jak nikt inny. Uchwycił i wyczuł to „coś“, czego niema w żadnej muzyce, a co naszej muzyce nadaje właściwe piętno. Złapał ducha, sens podhalańskiej nuty i, ile na to pozwolił system nutowy, odtworzył go wiernie.

W muzyce Mierczyńskiego jest to, co zawsze musi być w melodji, w nucie podhalańskiej: serce i dusza górala.

To czuć też w muzyce jego, opracowanej do widowiska „Podhale tańczy“.

A. Zachemski.

Podróż Simplicissimusa węgierskiego do Tatr w XVII wieku.

(Dalszy ciąg rozdz. XIII.)

A teraz wspomnieć muszę coś o Liptowie i Liptakach, czyli Zliptakach.

To słowo „Zliptak“, pochodzi od „zły ptak“, a w liczbie mnogiej Zliptacy, czyli źli ptacy dlatego, bo są Słowakami i dużo między nimi strasznych zbójników. Ich ojczyzną są góry karpackie, w których mieszkają, a ponieważ nie mają się czem pożywić, przeto przebywają tam, gdzie są gościńce, które w lecie dobrze wyczyszczają, a co w ten sposób rabusiowski latem zbiorą, to w zimie ze swoimi zjadają. To jest ich najgłówniejsze zatrudnienie: albo ludzi obrabowywać, albo służyć im za pieniądze jako konwój bezpieczeństwa przy pochodzie przez góry. Jeżeli są w domu, nie można po nich poznać ich zajęcia, ani wspominać im o niem. Strasznie się gniewają i wszczynają bójkę, jeżeli się ich nazwie zasłużonem imieniem „Zliptacy“ i żądają, by ich nazywano Liptakami[1]).

Ci Zliptacy ponazywali swoje miasteczka i wioski imionami wszystkich świętych, chociaż w nich święci wcale nie mieszkają. Jest to wprawdzie piękny, rosły lud, szczególniej piękne są kobiety, o białej, delikatnej cerze, a przyczyną tego jest, że w ich świętych miastach, miasteczkach i wsiach z powodu wysokich gór, pod któremi leżą, mało kiedy świeci słoneczko Boże — w niektórych miejscowościach tylko dwa lub trzy miesiące, a potem wcale nie, to też owoce nigdy tu nie dojrzewają i są kwaśne. Owies muszą oni sami w ciężkiej pracy motykami obrabiać, bo trudno im było wyprowadzić na góry. Mimo tego są dumnymi ludźmi, jak to wynika z następującej historji. Kiedy raz w pobliżu Swatego Mikulasza zapytywałem dziecko po słowacku: „gdzie jest ojciec?“ odpowiedziało mi: „a czemu nie „pan ojciec?“. Nauka nie poszła w las, więc biorąc na uwagę przytyk dziecka, zapytałem: „a gdzie pan ojciec?“ Chłopiec odrzekł: „Pan ojciec poszedł do miasta z miotłami na sprzedaż“. To mi się wcale nie wydawało śmiesznem, bo myślałem sobie, że mały hultaj bierze mnie na kawał, więc o kilka domów dalej zapytałem znów małą dziewczynkę: „gdzie twoja matka?“ Zarozumiała dziewczyna również zapytała: „a czemu nie „pani matka“? Ja pomyślałem sobie: „toy wy bęk...y chodzicie ubrane jak dziady, a wasi bracia, od których mam listy, także niczem lepszem nie są od żebraków, bo są biednymi żakami, więc pocóż mam tytułować waszych rodziców „pan“ i „pani“? Pomimo tego zapytałem: „no, więc gdzież jest twoja piękna pani matka?“ Na to odrzekła dziewczynka: „moja pani matka poniosła obornik na góry, celem znawożenia roli“. Ponieważ jednak nie zastałem ani pana ojca, ani pani matki, przeto zatrzymałem listy i pomyślałem: „Jutro w niedzielę po ułatwieniu się pewnie zastanę wieczorem w domu pana ojca i panią matkę i zobaczę, co to za wysoka szlachta, że żąda, aby ją tak bardzo respektować. Bardzo byłem na to ciekawy.

Gdy tedy otrzymałem dług w kwocie czterech guldenów, które pożyczyłem był w Kieżmarku biednemu studentowi, urodzonemu w Swatym Mikolaszu, i za którym to długiem musiałem odbyć podróż dwudziestu mil[2]), powróciłem na dwie godziny przed wieczorem

DZIAŁ TATRZAŃSKI

Sekcja ochrony Tatr P. T. T.

Z okazji obchodu pierwszego dziesięciolecia Państwowej Rady Ochrony Przyrody podczas jej ostatniego zjazdu, o którym pisaliśmy w artykule wstępnym „Zakopanego" z dnia 18 z. m., wspominano, że pierwszą instytucją tego rodzaju na ziemiach polskich była Sekcja Ochrony Tatr Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Na zebraniu organizacyjnem, odbytem w Zakopanem z inicjatywy Dra M. Limanowskiego przed osiemnastu laty, *dnia 11 lutego roku 1912*, uchwalono statut Sekcji i wybrano tymczasowy Zarząd. Po zatwierdzeniu statutu przez ówczesne Namiestnictwo we Lwowie odbyło się pierwsze walne zgromadzenie członków dnia 9 sierpnia tegoż roku (1912).

Celem Sekcji O. T. było według statutu dążenie do zabezpieczenia Tatr przed czynnikami, zacierającymi pierwotny charakter krajobrazu tatrzańskiego (budowle, urządzenia komunikacyjne, przedsiębiorstwa przemysłowe itd.), opieka nad właściwymi okolicom górskim rzadszymi gatunkami roślin i zwierząt, przeciwdziałanie wreszcie zaśmiecaniu gór i wogóle niewłaściwemu zachowaniu się człowieka wobec przyrody. Zadania swoje Sekcja postanowiła spełniać przez oddziaływanie na opinję publiczną i na czynniki ustawodawcze oraz bezpośrednie czuwanie w górach.

W roku swego założenia Sekcja liczyła 105 członków i 110 współpracowników, w skład zaś pierwszego Zarządu wchodzili pp. dr. J. Gw. Pawlikowski (przewodniczący), dr. M. Limanowski (zast. przew.), T. Korniłłowicz (sekretarz), dr. J. Diehl, G. Kaleński, dr. S. Komornicki, dr. W. Kuźmiar, A. Lityński, B. Wigilew i M. Zaruski.

O działalności S. O. T. do roku 1920 pisał dokładnie i szczegółowo śp. B. Wigilew w pierwszym zeszycie organu Państwowej Komisji Ochrony Przyrody: *„Ochrona Przyrody"* (r. 1920, str. 39—57): sprawozdania z lat następnych umieszczały *„Wierchy"* w każdym roczniku. W artykule niniejszym przypominamy, że głośna kampanja Sekcji przeciw projektowi kolejki na Świnnicę, prócz sukcesu w tej sprawie szczególnej, dała sposobność do ogólnej propagandy ochrony przyrody. Najświetniejszym jej wyrazem była zasadnicza praca dra Jana Gwalberta Pawlikowskiego pt. *„Kultura a natura"*, — prawdziwa ewangelja tej idei.

Wojna przerwała działalność Sekcji. Z pięcioletniego uśpienia obudziła się do życia w wolnej Polsce. Członkowie ostatniego Zarządu zwołali na dzień 15 września r. 1919 walne zebranie Sekcji, które wybrało nowy Zarząd: Dr. J. Gw. Pawlikowski (przewodniczący), Ks. Prauss i K. Tetmajer (zastępcy przew.), dr. Z. Czaplicki, dr. J. Diehl, dr. W. Kuźmiar, R. Stecki, dr. M. Świerz i B. Wigilew. Niebawem powstała Państwowa Komisja Ochrony Przyrody, w skład której weszło m. in. trzech członków Zarządu S. O. T. W memorjale, wysłanym przedtem do Ministerstwa W. R. i O. P., Sekcja z naciskiem zwróciła uwagę na to, że ochrona przyrody nie jest gałęzią administracji, ale ideą, która powinna przeniknąć wszystkie jej działy. Czuwa nad tem od dziesięciu lat osobny organ władzy państwowej, P. R. O. P. przy — oby coraz żywszej — pomocy całego społeczeństwa, nie tylko nielicznej elity kulturalnej.

* *

Sprawozdanie z działalności S. O. T. w ostatnim czasie podaje rocznik siódmy *„Wierchów"*:

Rok 1928 upłynął przedewszystkiem pod znakiem wstępnych prac nad reorganizacją S. O. T. na sekcję Ochrony Przyrody Górskiej P. T. T. i nad objęciem przez nią w opiekę wszystkich gór w Polsce. Sekcja Ochrony Tatr powstała — jak wiadomo — w r. 1912, jako pierwsza na ziemiach polskich instytucja ochronie przyrody poświęcona i w myśl swego statutu objęła swą działalnością obszar Tatr.

Z chwilą powstania Państwa Polskiego S. O. T. zorganizowała się i podjęła swe prace na nowo, jak świadczą uchwalone przez Walne Zebranie Sekcji już w 1919 r. rezolucje, domagające się od rządu wydania ustaw o ochronie przyrody i o utworzeniu z Tatr i Pienin państwowych parków natury.

Kiedy w 1920 r. powołaną została do życia Państwowa Komisja Ochrony Przyrody, S. O. T. stała się współpracowniczką P. K. O. P. i pozostała nią do dnia dzisiejszego jako delegatka powstałej później Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Otrzymanie powyższego mandatu dało S. O. T. możność skuteczniejszego urzeczywistnienia swych postulatów i rozpoczęcia szerszej działalności nad szerzeniem propagandy idei ochrony przyrody na gruncie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Jeśli idea ta w ciągu ostatnich kilku lat zdołała przeniknąć do głębi działalność P. T. T. tak, że dziś stanowi ona główną i zasadniczą linję wytyczną kierunku jego prac, jeżeli P. T. T. dostosowuje i realizuje turystykę na zasadach wymagań ochrony przyrody, to rezultat ten zawdzięcza się niewątpliwie działalności propagandowej Sekcji Ochrony Tatr.

Wobec faktu, że realizacja Parku Narodowego w Tatrach stała się kwestją bliską urzeczywistnienia, oraz wobec groźnych niebezpieczeństw, które zaczęły się wyłaniać na obszarach innych gór polskich w stosunku do ich przyrody, Walne Zebranie S. O. T. w 1927 r. uchwaliło zwrócić się do Głównego Zarządu P. T. T. z przedstawieniem konieczności objęcia w ochronę wszystkich gór polskich i utworzenia w tym celu specjalnego organu w P. T. T. Na wniosek Zarządu Głównego Walny Zjazd Delegatów P. T. T. wezwał w swej uchwale w 1928 r. Sekcję O. T. do przeorganizowania się na Sekcję Ochrony Przyrody Górskiej i rozszerzenia zakresu działalności na wszystkie góry polskie. Na ostatniem Walnem Zebraniu b. r. S. O. T. uchwaliła przeprowadzić reorganizację i wybrała komisję w osobach prof. dra Goetla, prof. dra J. G. Pawlikowskiego i mjra Romaniszyna dla opracowania statutu nowej Sekcji.

Z całego szeregu spraw, któremi zajmowała się Sekcja O. T. w roku sprawozdawczym należy wymienić udział w komisjach opinjodawczych w sprawach kamieniołomu „pod Capkami" oraz Tatrzańskiego Raidu Automobilowego, a nadto interwencje u władz i w Zarządzie Głównym w sprawie powstania prywatnych gospód w dolinach tatrzańskich a w szczególności w dolinie Kościeliskiej.

Ponadto w całym szeregu spraw, jak w opracowywaniu projektów ustaw o Parku Narodowym w Tatrach, ustaw łowieckiej i lasowej, umowy polsko-czechosłowackiej o ochronie ryb na wodach granicznych itd. członkowie Sekcji Ochrony Tatr brali wybitny udział.

W końcu jak corocznie, zajmowała się S. O. T. propagandą, umieszczając w schroniskach i po Zakopanem afisze z wezwaniem do szanowania roślinności i odpowiedniego zachowywania się w górach.

Jadwiga Zengteller-Colonna.

CHRYZANTEMY.

W cieplarni kwitną chryzantemy.
Wicher na strunach nagich drzew
Zawodzi swój jękliwy śpiew
A świat go słucha cichy, niemy.

Drżąc, chryzantema śnieżne czoło
Tuli do zimnych tafli szyb.
Kamienne ławki pokrył grzyb
I pusto, martwo, głucho wkoło.

Trzęsie się z zimna ptaszę małe,
Wiatr w taniec niesie zwiędły liść.
Dokąd dziś sercu, myślom iść?!...
Tam — chryzantemy śnią sny białe

Marzeniem zdają się być całe...

Misterne, smukłe i wspaniałe.

Jeszcze o obowiązku.

W poprzednim numerze naszego pisma wydrukowaliśmy artykuł p. t. „Obowiązek wobec samego siebie." Treścią tego artykułu była

---

do owej wioski i zastałem tak pana od miotły, jako też panią od obornika w domu. Byli oni ubrani w suknie, jakie nosiła szlachta i przyjęli mnie rzeczywiście tak uprzejmie i grzecznie, że nigdy nie byłbym się po nich tego spodziewał. List, który im przyniosłem i ustna relacja moja o ich dzieciach i ich dobrych postępkach ucieszyła ich mocno i oddawali mi wielkie honory dowiedziawszy się, że pochodzę z dalekich krajów, a przecież zapomocą łamanego polskiego języka po słowacku z nimi mogłem się rozmówić. Wypytywali mnie o stosunki w mojej ojczyźnie, którą im opisywałem i wyraźnie przenosiłem ponad ich nieurodzajny kraj, czem, jak zauważyłem, wyrządziłem im przykrość, gdyż oni dopiero zaczęli wynosić pod niebo wspaniałość swoich gór, które pomimo przykrości, jakie znosić muszą, przenosza ponad moją ojczyznę. Pomyślałem sobie w duchu, że jeżeli oni trudy, różne niebezpieczeństwa, złe pożywienie, brak wygód i ostry klimat okolic — jednem słowem najwyższą nędzę tak wysoko cenią, to niech sobie żyją w tem przekonaniu, niech się go trzymają, ja jednak wioski mojej ojczyzny nie oddałbym za cały ich kraj.

Zaczęto zastawiać stół. Przyniesiono sałatę i wędzoną łopatkę z kozicy[1]), potem mięso wołowe, gotowane z zielonemi kwaśnemi jabłkami, które mi wcale dobrze smakowały, potem pełną misę pieczonego ptactwa, również bardzo smacznego — także dobry placek i świeży kozi ser, szerokości dłoni, a i na palec gruby, na rószcie smażony. Ten także bardzo mi smakował.

Zaraz potem postawiono mi pytanie, czy też znajdują się w mej ojczyźnie takie rzeczy? Odpowiedziałem, że nie. Wtedy oni się odezwali: „Jeżeli tak, to kiepski to musi być kraj i mybyśmy nie chcieli tam mieszkać". Kiedyśmy się lepiej rozgadali, zapytałem, co to były za ptaki, któreśmy przed chwilą jedli, lecz nie mogłem się dowiedzieć. Czy to były może podobne do nich ptaszki złodziejskie, i oni się tego wstydzili, nie mogłem wiedzieć, ale były już zjedzone, więc nic sobie z tego nie robiłem. A że oni je także jedli, więc widać, że było u nich w zwyczaju jadać takowe. Tymczasem zapytał mnie po chwili jeden z nich, czy może mi nie smakowały? Odrzekłem, że bardzo, lecz tutaj pomyślał sobie Simplicissimus: teraz najlepsza pora, żeby zarozumiałych panów ptaszków podskubać i żartując sobie z ich pięknej nazwy, dowiedzieć się o jej pochodzeniu. Zacząłem tedy opowiadać o Śląsku, a szczególniej o Jabłonce, gdzie tak dużo przebywa rabusiów i złych ptaków, szubienników. Odpowiedzieli, że niemasz w całym świecie gorszych ptaków-szubienników, jak w ich kraju, bo zrabowali już połowę wsi za górą, a nikt nie śmie im tego nawet wytknąć. C. d. n.

[1]) Przewisko „Zliptak" dochowało się do naszych czasów. Wspomina o tem Stanisław Witkiewicz na str. 198 „Na Przełęczy".

[2]) Simplicissimus tutaj znów przesadził. Odległość S. Mikulasza od Kieżmarku wynosi 7—8 mil.

[3]) Z opowiadań Simplicissimusa wynika, że w XVII wieku po wsiach i miasteczkach podtatrzańskich bardzo łatwo było dostać mięsa z kozicy. Jest to dowodem, że podówczas zwierząt tych w Tatrach musiało być bardzo wiele. Dzisiaj można przejść Tatry wszerz i wzdłuż, a mięsa kozicy nie zobaczysz. Z naszej strony broni kozic oprócz ustawy także poczucie piękna, z węgierskiej zaś straż magnatów, którzy tylko w pewnych czasach urządzają na kozice polowania.

sprawa ustosunkowania się obywatelstwa zakopiańskiego, a przedewszystkiem pewnych kół, do poczynań Komitetu Imprez Sportowych. Dziś podając poniżej listę kupców, którzy na apel K. I. S. odpowiedzieli, mniej więcej solidarnie, a w każdym razie, obok znacznej części właścicieli pensjonatów, objawili najwięcej zrozumienia i dobrej woli, stwierdzić musimy w uzupełnieniu, że obok kupców, w jednym rzędzie znaleźli się także i właściciele tutejszych piekarń, którzy w zrozumieniu ciężkiego położenia Komitetu, walczącego na wszystkie strony z trudnościami, bierności i wytężającego wszystkie siły, aby zapoczątkowane tak chlubnie dzieło do końca doprowadzić, zdystansowali na całej linji i inną, bezsprzecznie najsilniejszą grupę, t. j. panów rzeźników i masarzy, którzy jakoś dziwnie opieszale na apel Prezydjum K. I. S. odpowiadają. Na dowód tego przytaczamy cyfry — oto panowie piekarze, których jest w Zakopanem zaledwie czterech, złożyli dotąd na ręce Komitetu i na jego cele 1350 zł (tysiąc trzystapięćdziesiąt złotych), natomiast panowie rzeźnicy i masarze, których jest kilkakrotnie więcej i których obroty i dochody z pewnością nie są od dochodów panów piekarzy mniejsze, raczyli zdobyć się dotąd na zaledwie 500 (pięćset) złotych.

Podając powyższe fakty do wiadomości, wyrażamy nadzieję, że tym razem apel nasz odniesie odpowiedni skutek i że ci, którzy dotąd pozostają w rezerwie, odpowiedzą przychylnie i wydatnym udziałem swym poprą pracę i wysiłki Komitetu Imprez Sportowych.

Niech przykładem, jak się do poczynań K. I. S. odnoszą ci, którzy na terenie Zakopanego z pewnością z najcięższemi walczyć muszą warunkami, t. j. panowie kupcy, posłuży poniższa lista:

Wpłacili w całości, nie rozkładając na raty, nałożony na nich ciężar: PP. Składnica Tow. Gremjum Pensjonatów 500 zł, Bazar Polski 150 zł, Krzyżak Antoni 100 zł, Kubin Andrzej 20 zł, Kreczmer Oswald 20 zł, Leisten S. 100 zł, Larisch Fr. 20 zł, Mangel Maks 100 zł, Malczewski Tad. 50 zł, Nowak Jan 15 zł, Rudnicki Wład. (Fa. Ossowski) 60 zł, Dr. Statter Adolf 100 zł, Schein Arnold 10 zł, Spółka Samochodowa 100 zł, „Silcarbo"-Sojka 30 zł, Tatar Jan 20 zł, Wedel Emil 120 zł, Wojas Marjan 20 zł, Wojciechowska Stanisł. 10 zł, Emanowa Zofja 20 zł, Jaworska Stefanja 10 zł, Białas 10 zł, Kubica Ludwik 30 zł, Kornecka Bronisława 20 zł, Mr. O. Hordyński (Apteka) 60 zł, Mąsiorski K. 10 zł, Bryszkowska Marja 20 zł, Śniadowska A. 10 zł, Sklep Elektrowni Miejskiej 40 zł, „Plutos" 40 zł, Gąsiorowska Helena 15 zł, Składnica Kółek Rolniczych 200 zł, Apteka F. Tabeau 100 zł, Apteka III-cia B. Masłowski 40 zł, Schabenbeck Henryk 60 zł.

Pierwszą ratę zapłacili: Abusch Chaskel 5 zł, Blumenkrantz Sendel 5 zł, Bujak Franciszek 15 zł, Birtus Stanisław 50 zł, Closman Emil 10 zł, Dziewoński Wład. 10 zł, Fajkosz Erwin 20 zł, Fries Antoni 20 zł, Fuss Franciszek 5 zł, Faden Eleonora 10 zł, Głuszek Franciszek 25 zł, Goldstein Adolf 25 zł, Goldwasser Emil 10 zł, Góraś Andrzej 10 zł, Grafczyński 5 zł, Gromkowski 5 zł, Gebethner i Wolff 50 zł, Haneman Maks 10 zł, Jaskierowa Józefa 10 zł, Kolber Herman 5 zł, Komendzińska Wanda 50 zł, Kwapień Genowefa 5 zł, Kresopolski Antoni 10 zł, Wojnarówna Emilja 10 zł, Klimczak 5 zł, Kulpiński Zenon 5 zł, Warsztaty Kilimiarskie 20 zł, Knap Jan 5 zł, Lackner Arpad 10 zł, Łyko Fr. 5 zł, Mirecka Marja 20 zł, Mückenbrun Rozalja 5 zł, Mazurkiewicz Grzegorz 20 zł, Orłowska 15 zł, Piwok Jakób 20 zł, Pollakowa Salomea 5 zł, Pollakowa Gitla 10 zł, Ptaszkowski Jan 10 zł, Płaszczyńska 10 zł, Rosenheck Salomon 20 zł, Still Mozes 50 zł, Schimmel 5 zł, Schiele Kazimierz 20 zł, Steindel Juljusz 15 zł, Tomaszewski Kamil 25 zł, Wojnarowa Marja 15 zł, Wastak K. 10 zł, Węglarek A. 10 zł, Warchałowski St. 10 zł, Zwoliński L. 50 zł, Konopacki 10 zł, Mindelgrün 5 zł, Gramatyka Józef 5 zł, Blumenkrantz Szymon 5 zł, Siemianowski Tadeusz 15 zł, Pacanower G. 25 zł, Kopytko St. 10 zł, Siadek 5 zł, Śniegocka 5 zł, „Ruch" 5 zł, Oberländer 5 zł, Abrachamowicz 10 zł, „Espe" 5 zł, „Zachęta" 5 zł, Spółdzielnia Kupców (Bank) 10 zł, Wojak Tadeusz 5 zł, Trybuła Jan 10 zł, Skawiński Czesław 5 zł Gasner 5 zł, Kohan Leon 30 zł, Lal Piotr 10 zł, Stotter Leopold 20 zł.

Mimo tak solidarnego stanowiska znacznej części kupiectwa, są i wśród nich jednostki, które albo zupełnie obojętnie, albo zbyt opieszale ten obowiązek spełniają — powstrzymujemy się jednak narazie od wyszczególniania tychże, rezerwując sobie to jednak na przyszłość. Faktem jest bowiem, że cały szereg panów kupców (na szczęście niezbyt długi), albo stara się ograniczyć swój udział, wbrew uchwale Stowarzyszenia, albo wypełnia go zbyt opieszale, upłacając w drobnych ratach, które prezydjum Stowarzyszenia naraża na kłopoty prowadzenia ewidencji, posyłania inkasenta itd. Mamy jednak nadzieję że te drobne usterki znikną i że, jeżeli chodzi o panów kupców, z całem i pełnem zadowoleniem stwierdzić będziemy mogli, że okazali najwięcej zrozumienia, własnego, i całego Zakopanego, interesu.

Malkontentom do wiadomości.

Komitet Imprez Sportowych Z. P. Z. przystępując do pracy, która w rzeczywistości przechodziła jego siły i na stosunki Zakopanego była pierwszym, na europejską skalę zakrojonym wyczynem organizacyjnym, był zgóry przygotowany na różne objawy niezadowolenia, nieuzasadnionego krytycyzmu itd., szczególnie kół miejscowych, tak jak z drugiej strony był przekonany, że jego praca spotka się, bez względu na rezultaty i braki, z uznaniem poza Zakopanem i nie omylił się, a na dowód tego podajemy parę uwag o naszych poczynaniach, jakie udało się nam wyłowić z całego szeregu artykułów, zamieszczonych w prasie.

W numerze 2-gim „Sportu Zimowego" w artykule pod tytułem „Wrażenia z pokazów łyżwiarskich w Zakopanem", autor tegoż p. B. Ch. tak kończy swoje wrażenia:

> „Tak radosne, miłe i pełne prawdziwie serdecznych przeżyć chwile przy nadzwyczajnej gościnności Komitetu Organizacyjnego, a w szczególności prezesa tego Komitetu p. Marjana Jamontta, którego przyjęcie przeszło wszelkie oczekiwania z naszej strony, pozostaną na zawsze w pamięci i będą budzić jedno z najmilszych wspomnień życia, uświadamiając równocześnie, że są jeszcze platformy życia ludzkiego, na których nikną wszelkie nienawiści i antagonizmy, a panuje niepodzielne braterstwo — tą platformą jest sport."

W „Wiadomościach klubowych Krakowskiego Klubu Automobilowego" Nr. 2 znajdujemy z racji zapowiedzi zimowych automobilowych imprez sportowych następujące zdania:

> „W pracy organizacyjnej współdziała z nami miejscowy Komitet Imprez Sportowych, który pod przewodnictwem prezesa dyr. Jamontta prowadzi akcję pełną energji, dającą gwarancję, że zawody automobilowe w Zakopanem osięgną wysoki poziom.
>
> Komitet ten przygotował cały szereg pięknych i wartościowych nagród, tak dla zwycięzców „Jazdy Zimowej", jak i „Gymkhany". Z powyższych względów zachęcamy członków do jak najliczniejszego udziału nadmieniając, że zgłoszenia już są przez Sekretarjat przyjmowane."

Najmilszym jednak dla Prezydjum Komitetu Imprez Sportowych, bo przesiąkniętym rzeczowością i dużą świadomością miejscowych stosunków i warunków, w jakich Komitet pracuje, jest artykuł p. J. Rytwiańskiego w Nr. 10-tym „Przeglądu Sportowego", który pozwalamy sobie w całości przedrukować.

Nie wolno ustać w pracy. — Walka o zdobycie Zakopanego dla sportu.

Właściwie dopiero koniec zimowego sezonu w Zakopanem nadaje się na pełną ocenę odbytych tam imprez sportowych.

Obecnie jednak kilka doraźnych uwag ma na celu podkreślenie, że Zakopane weszło na dobrą drogę i że nie powinno z tej drogi schodzić.

Znaczna część zimowych rozgrywek, jak popisy łyżwiarskie, mecze hokeju lodowego, zawody hippiczne i automobilowe — to rezultat pracy i pomysłowości niedawno powstałego Komitetu Imprez Sportowych. Komitet ten jest emanacją miejscowych czynników, zainteresowanych w zwiększaniu frekwencji przyjezdnych gości, emanacją, popartą wcale wydatnie przez zakopiańskie samorządy i przez pozalokalne sfery, zainteresowane w rozwoju sportu i przemysłu sportowego.

Inicjatywa, którą podjęły miejscowe elementy, świadczy z jednej strony, iż minęły już te niezbyt zresztą dawne czasy, w których Zakopane nie doceniało zupełnie czynnika sportowego przy próbach ożywienia sezonów, z drugiej zaś, że zrozumiano, iż nie same tylko narciarskie popisy stanowią treść zimowego życia w uzdrowisku.

Zorganizowanie Komitetu Imprez wysunęło Zakopane na pierwszy plan zimowego zainteresowania sportami, stało się znakomitą reklamą dla tej miejscowości i silnym dźwiękiem odbija się w prasie czy fachowej, czy też codziennej. Gdyby jeszcze organizatorowie postarali się o sprawne biuro prasowo-propagandowe, nietylko przed samym sezonem czynne, ale bodaj czy nie głównie podczas sezonu, to sukces reklamowy byłby o wiele znaczniejszy.

Tymczasem odnosi się wrażenie, że Komitet wysilił się na reklamowe czynności przed rozpoczęciem zimy, zaś w czasie imprez opadł na siłach. Tłumaczy się to tem, że ilość pracowników jest bardzo szczupła, a i ta nieliczna garstka wytrwałych jest przeciążona nadmiarem organizacyjnej roboty.

W związku z ogólnie ciężką sytuacją ekonomiczną kraju początkujący Komitet Imprez Sportowych nie robi chwilowo dobrych interesów.

To też znając nieco Zakopane, słyszę już te głosy zniechęconej krytyki lokalnego żywiołu. „Czy opłaciło się wogóle tyle pracy i pieniędzy na tak słaby rezultat? A przestrzegaliśmy, tłumaczyliśmy — i nic nie pomogło."

Będą to opinje tych malkontentów, którzy chcieliby bez wysiłku zgarniać grube zarobki, którzy jeszcze nie otrzaskali się z faktem, iż dobre, bezkonkurencyjne czasy Zakopanego minęły, że dziś zagraża mu zewsząd poważna konkurencja, a przypływ złotodajnych strumieni jest obecnie zależny tylko od systematycznego i wytrwałego wysiłku.

Nie dajcie się jednak zastraszyć temi głosami, Zakopianie. Podobnie, jak się ich nie zlękli twórcy skoczni lub inicjatorzy międzynarodowych zawodów, pozwólcie się „wypyszczeć" niedowiarkom, sami zaś róbcie swoje. Myślcie już o przyszłej zimie, o sezonach za lat dwa, trzy, cztery i wytrwale budujcie podwaliny zimowych zakopiańskich imprez.

Naraz cudu się nie dokona, setek przyjezdnych odrazu się nie ściągnie. Ale systematyczna i nieustraszona akcja wyda te wyniki, na jakie pracujące Zakopane zasłuży.

Naprzód zatem! Ustać w robocie nie wolno!

J. Rytwiański.

Z działalności T. S. L. na Podhalu.

W dniu 2 lutego odbył się w Jabłonce na Orawie Zjazd Podh. Związku Okrg. T. S. L.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele parafjalnym, gdzie od ołtarza przemówił ks. proboszcz Łysek, wiceprezes Koła TSL. w Jabłonce, witając delegatów i życząc błogosławieństwa Bożego w obradach i pracy Zjazdu oraz zaznaczając ważność tej pracy dla tutejszej ludności.

Po sumie udali się delegaci do sali Domu TSL., wybudowanego z wielkim trudem i poświęceniem przez członków tutejszego Koła TSL.

Zjazd otworzył prezes Okręgu prof. Bohusz-Zończyk, zaznaczając w swem przemówieniu, że Zjazd odbywa się w Jabłonce celem uczczenia 10-lecia przyłączenia Spisza i Orawy do Polski, oraz przypomnienia, jaką rolę odgrywało TSL. na terenie Spisza i Orawy.

Jeszcze grubo przed wojną TSL. rozpoczęło pracę budzenia ducha polskiego na Spiszu i Orawie — z początku jako tajny komitet, posyłając tam polskie gazety i książki, urządzając misje, fundując stypendja, za które młodzież ze Spisza i Orawy kształciła się w polskich szkołach. Potem, gdy rząd węgierski zmienił front do tej pracy, działo się to więcej otwarcie tak, że już w dniu 19 lipca 1914 r. urządzono w Zakopanem oficjalnie wielki dzień Spiski, na który zjechali się prawie wszyscy z Orawy i Spisza, którzy po wojnie podczas plebiscytu gorąco pracowali dla Polski.

Ze sprawozdania Związku Okręgowego i delegatów poszczególnych Kół dowiedziano się, jakie są rezultaty tej cichej pracy, o której nietylko społeczeństwo, ale nawet najwyższe władze Towarzystwa często nie wiedzą, bo Koła w swej zbytniej skromności nie reklamują się, a często nawet pomijają w sprawozdaniach.

Szczególniej zaimponowało sprawozdanie Koła z Lipnicy na Orawie.

W rezultacie obrad uchwalono między wytycznemi pracę na przyszłość, zwrócić się do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o pozwolenie nazwania jego imieniem domu TSL. w Jabłonce i uchwalono umieścić tam Jego popiersie w bronzie — oraz popiersie Dr. Jana Bednarskiego, niezapomnianego prezesa tajnego Komitetu pracy oświatowej na Spiszu i Orawie.

Do Zarządu okręgowego wybrano na prezesa prof. Bohusz-Zończyka, prezesa Koła w Zakopanem, na zastępcę Dr. Mecha, prezesa Koła w Nowym Targu, na sekretarza prof. Dyr-

kę z Zakopanego, na zastępcę p. Bielawskiego ze Szczawnicy, na skarbnika p. Ślisza z Zakopanego, na zastępcę p. Jana Piekarczyka senjora z Jabłonki.

Na zakończenie zebrani uczcili obecnych na zjeździe działaczy p. Piekarczyka i p. Machay-Mikowa, wznosząc okrzyk na cześć zespolonych już na zawsze z Macierzą Spisza i Orawy.

Pocieszającym jest fakt, że Zjazd był liczny, a nawet z tak odległych miejscowości jak Krościenko, Szczawnica, mimo trudnej komunikacji, delegaci dopisali.

Sport w Zakopanem.

Zawody koła sportowego w Zakopanem (N. K. N.) „Nasz Klub Narciarski“. Dnia 18 i 19 stycznia br. odbyły się zawody sportowe miejscowego klubu N. K. N. w Zakopanem. Do biegu 6-cio kilometrowego stanęło 12 zawodników. Trasa prowadziła z Wilczniki na Lipki, Gąsienicowy Wierch, Buńdówki, drogą pod Reglami na Wierszyki i zpowrotem na Wilcznik. Pierwszy przybył do mety Ad. Kułakowski w czasie 30 minut, drugi Dr. J. Haraschin w czasie 38 minut i trzy sekundy, trzeci An. Kułakowski o trzy sekundy później. Następnego dnia odbyły się skoki, przyczem pierwszą nagrodę zdobył tak w skokach indywidualnych jakoteż w skokach do kombinacji Ad. Kułakowski, drugie miejsce zajął And. Kułakowski. Mistrzowstwo zatem klubu sportowego N. K. N. zdobył Ad. Kułakowski. Sędziował inż. H. Kułakowski. Nagrody ufundowali inż. H. Kułakowscy, pani Marja Górowa i prof. uniw. w Poznaniu Dr. J. Sulkowski, prof. Glaclowie, inż. Müllerowie i Dr. J. Haraschinowie. Rozdanie nagród odbyło się na bankiecie w dniu 19 stycznia.

Rozdania nagród dokonał prezes honorowy klubu inż. H. Kułakowscy w towarzystwie pani Górowej. Podczas bankietu przygrywała muzyka góralska.

Ostatnie dnie zimowych zawodów konnych. Dnia 5 lutego odbył się ostatni konkurs, objęty programem II-gich zimowych zawodów konnych. W jednym z następnych numerów poświęcimy im nieco miejsca, dając parę dat statystycznych co do udziału w nich poszczególnych pułków, jeźdźców i koni — oraz nieco słów krytycznych o organizacji tak pod względem techniczno-sportowym, jak i organizacyjnym. Dziś, stwierdzając pełne ich powodzenie pod względem sportowym, podajemy szczegółowe wyniki ostatnich dni.

W dziewiątym dniu konkursów hippicznych, t. j. dn. 1 lutego, odbył się konkurs Zakopanego o nagrodę 1.200 zł i nagrodę honorową. Parcours dość ciężki — 14 przeszkód 1.30 m wysokości do 4 m szerokości — czas maksymalny 1 m 50 s. Na zgłoszonych do tego konkursu 63 koni startowało 36. O trudności parcoursu świadczyć może, że nie ukończyło go, wycofując się na torze, 15 koni. Bez punktów karnych na przeszkodach i w przepisanym czasie ukończyło parcours zaledwie sześć koni, siódmy pod pułk. Pragłowskim otrzymał ¾ punktu karnego za przekroczony o 2 i pół minuty czas. W rozgrywce I-szą nagrodę zdobył rtm. Lewicki z W. S. W. na koniu Olaf, II-gą i IV-tą por. Dąbski-Nerlich na koniach „Mistrz“ i „Domino“, III-cią por. Łuszczewski na koniu „Orlica“, V-tą rtm. Starzecki na koniu „Lów“, wstęgi honorowe otrzymali por. Dąbski-Nerlich na koniu „Nero“ i płk. Pragłowski na koniu „Lezgin“. Do Skjöringu na dystansie 2000 m przy maksymalnym czasie 2 m. 50 s. stanęło sześciu narciarzy. I-szy w czasie 2 m. 42 s. narciarz Klapper za koniem „Matala“ p. Rogowskiego, II-gi narc. Paudyn za koniem „Mentekaptus“, własność M. S. Wojsk. W drugim Skjöringu, na dystansie również 2.000 m I-sze miejsce w czasie 2 m. 46 s. zdobył narciarz Marusarz za koniem „Ola“ por. Bilińskiego, przed narciarzem Wawrytko za koniem „Minerwa“.

W niedzielę 2 lutego odbył się najpoważniejszy konkurs, tak ze względu na wartość nagrody honorowej (puhar wędrowny Pana Prezydenta Rzeczypospolitej), jak i wysokość pieniężnej (3.500 zł), a wreszcie i najtrudniejsze w całym tegorocznym meetingu warunki parcoursu. Nie mogącego osobiście na ten konkurs przybyć Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zastępował w Jego Imieniu p. gen. Stanisław Wróblewski, dowódca O. K. Kraków. W loży, udekorowanej makatami i kilimami, zasiadł w towarzystwie pp. burmistrza Winnickiego, prezesa M. K. J. gen. Lamezana, posła Dąbrowskiego, zastępca Pana Prezydenta, by przez cały czas trwania parcoursu przyglądać się mu, a po jego skończeniu udekorować konie i wręczyć zwycięzcy nagrodę — wspaniały srebrny puhar. Do konkursu tego o 16 przeszkodach 1 m 40 cm wysokości i do 5 m szerokości, przy maksymalnym czasie 1 m 50 s., na zgłoszonych 45 koni stanęło 23. Pierwszy zaczął rozgrywkę zwycięzca paru nagród w tegorocznym konkursie rtm. Lewicki z W. S. W. na koniu „Mira“, łapiąc na trzech przeszkodach aż 10 punktów karnych, co wobec znakomitej techniki tego jeźdźca wskazywało samo z siebie na trudność parcoursu. Drugi staje u startu płk. Pragłowski z 17 p. ul., znany nam już dobrze z przeszłorocznych zawodów. Znany nam również z przeszłego roku koń „Lezgin“ skacze spokojnie i bierze bez punktów karnych pierwszą, drugą, trzecią i dalsze przeszkody. Forma jeźdźca i konia pozwalają kolegjum sędziowskiemu na optymizm, którego rzeczywiście jeździec nie zawiódł, przechodząc parcours bez błędów i w ściśle, t. j. w 1 m. 50 s., określonym czasie. Następny jeździec wycofuje się, dalszy łapie 6 p. karnych, następny znów wycofany, dalszy ma aż 10 p. karnych, siódmy aż 19. Jedenasty z kolei staje znów na koniu „Luszerz“ płk. Pragłowski, któremu udaje się, lecz niestety już w przekroczonym czasie przejść cały parcours bez błędów karnych na przeszkodach. Zdaje się już nie ulegać najmniejszej wątpliwości, że zwycięzcą tego dnia będzie ulubieniec jury, pracowity i dzielny jeździec płk. Pragłowski. Dalsze rezultaty paru jeźdźców (4, 8 i 4 punkty karne) zdają się to potwierdzać. Wyjeżdża wreszcie na swym znakomitym koniu „Run“ rtm. Łączyński z 8 p. uł. Koń znakomicie prowadzony idzie sprawnie i robi parcours w czasie 1 m. 48 s. bez punktów karnych, stanowiąc groźną konkurencję dla płk. Pragłowskiego. Potem znów paru jeźdźców i znów arytmetyka punktów karnych, aż wreszcie jako ostatni wyjeżdża również znakomity jeździec rtm. Lewicki na koniu „Mira“ i robi parcours bez błędów na przeszkodach, ale w przekroczonym o 2 i pół minuty czasie, za co łapie ⅝ punkta karnego. Powinno było właściwie dojść do rozgrywki między płk. Pragłowskim a rtm. Łączyńskim, mającymi obaj po zero punktów karnych, następuje jednak porozumienie i obaj jeźdźcy dzielą się I i II nagrodą pieniężną, a puhar otrzymuje jako zwycięzca Konkursu Imienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej p. płk. Pragłowski, któremu rtm. Łączyński ustępuje bez walki pierwszeństwa. III-cią nagrodę zdobywa rtm. Lewicki z W. S. W., IV-tą por. Dąbski-Nerlich z 7 d. a. k. na koniu „Regent“, mający najmniej, bo tylko 2 punkty karne, V-tą płk. Pragłowski na „Luszerze“, mający 2 i ¾ punkta karnego za przekroczony czas, VI-tą por. Kawecki z 10 p. s. k. na koniu „Ostryga“ (4 p. k.), VII-ą por. Najnert z 7 p. s. k. na koniu „Ład“ (4 i $^4/_7$ p. k.). Następnie odbył się Skjöring-Handicap o nagrodę 800 zł, do którego stanęło trzynaście koni, podzielonych na dwie grupy. Zwycięzcą zostawał pierwszy z grupy, mający lepszy czas. W pierwszej grupie jako pierwszy w czasie 1 m. 41 s. przybył do mety narciarz Wł. Gąsienica za koniem „Pusta“ mjr. Mrzygłodzkiego, w drugiej w czasie 1 m. 36 s. narc. Marusarz za koniem „Ola“ por. Bilińskiego. Tem samem Skjöring-Handicap wygrała „Ola“. Drugą nagrodę zdobyła „Pusta“, trzecią „Łan“ z narciarzem Wł. Gąsienicą. W ski-skjöringu góralskim I-szy jeździec Okręglak Paweł z narc. Chycem Wacławem, II-gi jeździec Zubek Wł. z narc. Gąsienicą Wł., III-ci Klimek Józef z narc. Ślimakiem Janem. Do Ski-Skjöringu żeńskiego góralskiego stanęło trzech jeźdźców. Zwyciężył Klimek Józef z narciarką Gewontówną Zofją, przed jeźdźcem Jędrzejem Stopką z narc. Br. Staszel-Polankową. Konkurs Imienia Pana Prezydenta miał powodzenie pod każdym względem, gdyż tak wyniki sportowe, jak i niezwykle liczny udział publiczności, świadczyły o wysokim tego dnia poziomie.

We wtorek 4 lutego odbył się Konkurs Szybkości o nagrodę 800 zł Komitetu Imprez Sportowych. Startowało 33 konie na 56 zgłoszonych. Nie ukończyło parcoursu pięć koni. Warunki parcoursu łatwe. I-szą nagrodę zdobył rtm. Lewicki W. S. W. na koniu „Olaf“ w czasie 1 m. 25⅕ s., II-gą por. Boski z 6 p. s. p. na koniu „Lakme“, III-cią rtm. Lewicki na koniu „Karny“, IV-tą por. Dowbor z 17 p. ul. na koniu „Kniaź“, V-tą por. Żelewski z 8 p. uł. na koniu „Mościpan“. Wstęgi otrzymali por. Dąbski-Nerlich z 7 d. a. k. na koniu „Syn-Beam“, por. Kowalewski na koniu „Lida“, por. Żelewski na koniu „Młynarz“. Wielki Skjöring-Handicap o nagrodę 2.800 zł podzielony został na dwie grupy i na dwie nagrody po 1.400 zł. Do pierwszej stanęło pięciu narciarzy. Konie były handicapowane o długości konia z narciarzem, a między trzecim koniem w pierwszej grupie (Łan) a czwartym (Ola) handicap wynosił cztery długości. I-szą nagrodę w tym skjöringu zdobył koń „Piccola“ majora Dobrzańskiego z narciarzem Andrzejem Krzeptowskim, idącą od startu ostatnia, przed „Olą“ por. Bilińskiego z narc. Marusarzem w czasie 2 m. 55 s., drugi skjöring-handicap wygrała „Matala“ pana Rogowskiego z narc. Klapperem w czasie 2 m. 43 s. W skjöringu grupy rezerwowej pierwszy przybył do mety koń „Piorun“ por. Dębskiego z narc. Marusarzem w czasie 2 m. 57 s.

We środę 5 lutego zakończono II-gie Wielkie Ogólnopolskie Zawody Hippiczne Konkursem Pocieszenia dla koni, które nie wygrały w czasie całego meetingu 200 zł. Warunki parcoursu bardzo łatwe — 12 przeszkód 1 m 20 cm wysokości do 3 i pół metra szerokości, przy maksymalnym czasie dwie minuty. Do konkursu na zapisanych 47 koni stanęło 34. Parcours bez punktów karnych na przeszkodach przeszło 12 koni i te podzieliły się w równych częściach nagrodę, wynoszącą 1.200 zł. Byli to jeźdźcy i konie: por. Żelewski, 8 p. uł., na koniu „Sułtan“, por. Wiszniewski, 24 s. p. p., na koniu „Poganka“, por. Stricker, 5 p. s. p., na koniu „Piorun“, por. Stępkowski, 2 d. a. k., na koniu „Motłoch“, por. Dąbski-Nerlich, 7 d. a. k. na koniu „Nero“, por. Szczepański, 24 p. s. p., na koniu „Moskal“, por. Żelewski, 8 p. uł., na koniu „Mościpan“, por. Dębski, 5 p. s. k., na koniu „Markiz“, por. Turaszwilli, 6 p. a. p., na koniu „Mentekaptus“, por. Czerniawski, 17 p. ul., na koniu „Łom“, por. Olszewski, 24 p. ul., na koniu „Łan“, por. Najnert z 7 p. s. k., na koniu „Ład“. Następnie odbył się Ski-Skjöring, w którym zwyciężył bardzo ładnie prowadzący cały wyścig na koniu „Order“ mjr. Dobrzański z 20 p. ul. z narc. Andrzejem Krzeptowskim, przed „Parmą“ z narc. p. Rogowskim, z narc. Myśliwcem i „Olą“ pod por. Bilińskim z narc. Marusarzem. W skjöringu zwyciężył koń „Markiz“, wł. M. S. Wojsk. z narciarzem Marusarzem. II-gi jeździec-narciarz Chyc Wł. został zdyskwalifikowany na skutek protestu narc. p. Paudyna.

Kronika.

Udział Zakopanego w Wystawie Przeciwgruźliczej we Lwowie. W dniach od 4 do 30 stycznia b. r. odbyła się we Lwowie Wystawa Przeciwgruźlicza z inicjatywy i za staraniem Wydziału Zdrowia Magistratu Lwowskiego. Na skutek zaproszenia Komitetu w wystawie tej wzięło udział i nasze Uzdrowisko, przesyłając cały szereg eksponatów w formie wykresów, dat statystycznych, zdjęć fotograficznych itp. W tych dniach Komitet Wystawy nadesłał na ręce Zarządu Uzdrowiska serdeczne podziękowanie za przyjęcie udziału w Wystawie i przysłanie eksponatów.

Obchód dziesięciolecia odzyskania polskiego morza. Radosną dla całej Polski dziesiątą rocznicę odzyskania morza, tego okna na świat, święcić będzie Zakopane w dniach 8 i 9 lutego następującym programem: W sobotę, dnia 8 lutego — przed południem odbędą się we wszystkich szkołach okolicznościowe wykłady i poranki — wieczorem od godz. 6-tej zabawa dla młodzieży gimnazjalnej w Stamarze. W niedzielę, dn. 9 lutego o godz. 9 rano: Uroczysta Msza św. dziękczynna za odzyskanie morza w kościele parafjalnym. — Po mszy św. ukaże się na ulicach miasta okręt, którego załoga zbierać będzie datki na budowę statku, fundowanego przez Województwo krakowskie. Po sumie w domu ludowym przemówienie prof. B. Cichockiego dla ludności góralskiej, oraz takie same przemówienie i również po sumie dla ludności Olczy w tamtejszem Kółku Rolniczem. Wieczorem o godz. 8.30 w sali teatralnej „Morskie Oko“ Uroczysta Akademja z łaskawym współudziałem dyr. Dr. Stanisława Turowskiego (przemówienie), p. Dr. W. Nawrockiego (deklamacja), chóru „Echa Tatrzańskiego“ i orkiestry 20 p. ułanów. Wstęp na salę 2 zł, 1 zł 50 gr, 1 zł oraz 50 gr. Uroczystości jubileuszowe zakończy wieczorem również w „Morskiem Oku“ Raut Morski, z którego dochód przeznaczony jest również na budowę statku, fundowanego przez Województwo krakowskie. Na czele Komitetu organizującego te uroczystość stoją pp. Dr. St. Turowski i burmistrz L. Winnicki.

W ogrodzie publicznym obok łazienek ktoś poprzybijał drut kolczasty do drzewek przydrożnych, zapewne dla przykładu, jak torturować drzewa, które przecież tak samo cierpią, jak inne stworzenia. Może zajmie się tem zarząd ogrodu i położy kres krzywdzie, wyrządzonej bezbronnym istotom.

Ku czci Marjusza Zaruskiego. „Polskie Radjo“ nadało d. 23 stycznia r. b. audycję, poświęconą działalności generała Marjusza Zaruskiego, zapowiedziawszy ją takim oto komunikatem prasowym, który powtarzamy z dziennika warszawskiego „ABC“:

„Generał Marjusz Zaruski zaszczytnie znany propagator spraw morskich, stary marynarz i kapitan wielkiej żeglugi, wiele zdziałał w Niepodległej Polsce w dziedzinie propagandy morza, poświęcając cały swój czas ukochanej pracy. Entuzjasta morza, zdający sobie dobrze sprawę, czem jest dla współczesnego państwa dostęp do morza i potężna flota, stara się wszelkiemi sposobami budzić w społeczeństwie jak największe zainteresowanie sprawami morskiemi. Generał Zaruski znany jest nietylko jako doskonały organizator i znawca spraw morskich, ale i jako autor wielu utworów, pisanych tak prozą jak i wierszem, a związanych z ukochanem przez niego morzem. Równocześnie generał Zaruski jest zapalonym taternikiem, zna Tatry na wylot i zdziałał wiele w organizacji tatrzańskiego Pogotowia Ratunkowego. Tatrom też poświęcił generał Zaruski szereg wierszy, opiewających piękno i poezję gór.

„Polskie Radjo“, chcąc uczcić niestrudzonego propagatora morza, nadaje w środę, dnia 29 b. m. o godz. 21 audycję, poświęconą działalności generała Marjusza Zaruskiego. O ciekawej i oryginalnej indywidualności generała mówić będzie red. Zdzisław Dębicki, poczem artysta teatrów warszawskich p. A. Bednarczyk wypowie szereg pozyj lirycznych gen. Zaruskiego, które oparte są na motywach morskich oraz odczyta fragment jednej z nowel gen. Zaruskiego, poświęconej Tatrom“.

Należałoby — dodajemy od siebie — pomyśleć także o przypomnieniu zasług Zaruskiego wobec Tatr i Zakopanego.

Echa sądowe. Przed sądem okręgowym w Nowym Sączu odbyła się rozprawa karna przeciw byłej administratorce Domu Wycieczkowego im. ks. Stolarczyka w Zakopanem, p. I. S. Za sprzeniewierzenie kilkuset złotych na szkodę Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Warszawie, właściciela tego Domu, Sąd skazał ją na miesiąc aresztu z zawieszeniem kary. Obrońca oskarżonej zapowiedział odwołanie do Sądu apelacyjnego w Krakowie.

Dr. Kazimierz Nowotny, adwokat w Czarnym Dunajcu, zakończył tam życie w wieku 65 lat, dnia

1 b. m. Zmarły był przez dłuższy czas adwokatem w Nowym Targu i miał wówczas bardzo liczną klientelę wśród Zakopian. R. i. p.

Zakopane na dar narodowy M. Skłodowskiej-Curie. Dnia 27 stycznia b. r. odbyło się w sali Urzędu miejskiego posiedzenie Komitetu „Daru Narodowego“ dla Marji Skłodowskiej-Curie, zorganizowane staraniem Związku Pracy Obywatelskiej w Zakopanem. Celem Komitetu jest podjęcie akcji prowadzonej w całej Polsce, t. j. zebranie funduszów na wykończenie Instytutu Radowego w Warszawie. Zebraniu przewodniczyła bawiąca w Zakopanem pani wojewodzina Kwaśniewska, jako przewodnicząca Wojewódzkiego Zrzeszenia Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet. Po wygłoszeniu zagajenia przez p. Przewodniczącą, ułożono program mających się odbyć z końcem lutego uroczystości, w skład których wchodzą uroczysta Akademja, odczyty i bal. Nie wątpimy, że społeczeństwo zakopiańskie w zrozumieniu ważności powyższego celu, poprze podjętą akcję i w Instytucie Radowym w Warszawie, pomiędzy cegiełkami z wszystkich polskich placówek, będzie widniała i cegiełka ufundowana przez Zakopane.

Bal ułański. W niedzielę, 2 lutego, miało Zakopane, jak na jego stosunki, nielada atrakcję, a był nią pierwszy w Zakopanem Bal ułański. Zorganizował go dowódca i korpus oficerski 20 p. ułanów, tak wybitny od dwu lat w naszych zimowych zawodach biorący udział. Obie sale hotelu „Bristol“ zapełniły się najwybredniejszem towarzystwem. Mundury oficerskie odbijały malowniczo na tle barwnych i wspaniałych toalet pań. W dolnej sali przygrywała do tańca orkiestra znakomitych Front-Haymana, w górnej sympatyczna orkiestra 20 p. ułanów. Wśród gości zauważyliśmy pp. starostę nowotarskiego St. Skaleckiego, fizyka powiatowego Dr. Neugebauera, generała Roberta hr. Lamezana-Sallins, prezesa Małopolskiego Klubu Jazdy, sekretarza tegoż Klubu p. rtm. Gaykowskiego, zast. dowódcy 20 p. ul. ppłk. Kowalczewskiego, pannę red. Dąbrowskich z córką, dowódcę tut. garn. i dyr. Sanat. Wojsk. ppłk. Dr. Czarnka, szefa sztabu okr. korp. Poznań ppłk. Dżugaja, panię red. Czempińską z Warszawy, ppłk. Pragłowskiego, zwycięzcę nagrody Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, inż. Janiszewskich z Zakopanego, panią Balową ze Lwowa, konsulostwa Beszczyńskich, Brygiewiczów, hr. Załuskich, rektora Dr. Marchlewskiego i t. d. Zabawa bardzo wesoła i dystyngowana przeciągnęła się do rana.

Rozdanie nagród honorowych zwycięzcom zawodów konnych. W poniedziałek o godz. 9 wieczór odbyło się w sali hotelu „Bristol“ rozdanie nagród honorowych zwycięzcom tegorocznych zawodów konnych. Nagrody, przy odgrywaniu przez orkiestrę 20 p. ul. fanfar danych pułków, wręczał prezes M. K. J. gen. hr. Lamezan. Po rozdaniu nagród odbył się bankiet, w czasie którego wniesiono szereg toastów na cześć organizatorów zawodów, zwycięzców i t. d. Po bankiecie, w którym wzięło udział ponad 50 osób, odbyła się zabawa towarzyska, która również podobnie jak i bal ułański przeciągnęła się do samego rana.

Ze sceny. W dniach 30 i 31 stycznia występowali na scenie teatralnej „Morskiego Oka“ w sztuce „Najpiękniejsze oczy na świecie“ znakomici artyści: Balcerkiewiczówna, Marr, Krokowski i Dąbrowski. Przedstawienie stało na bardzo wysokim poziomie artystycznym. Gra p. Balcerkiewiczówny, Krokowskiego i Dąbrowskiego bardzo dobra — najsłabiej może grał właśnie sam Marr. Okazuje się jeszcze raz, że co ekran srebrny, to nie scena, a co mimika, to nie żywe słowo. Zainteresowanie publiczności, mimo rozgłosu, jakim się cieszą owi artyści — stosunkowo nie duże.

Raut na pomoc koleżeńską. W sobotę, a raczej w nocy z soboty na niedzielę (1 na 2), odbył się w salach „Morskiego Oka“, urządzony przez Komitet z pp. prof. Cichockim i Sędzimirem na czele, raut na cele „Pomocy Szkolnej“ uczniów Państw. Gimnazjum. Pięknie przez zarząd restauracji „Morskie Oko“ udekorowana sala, przedstawiała nadzwyczaj malowniczy widok. Na dużej sali grała znakomita orkiestra Ilim-Jazz, na sali dancingowej orkiestra 20 p. ul. Publiczności bardzo dużo. Cały najwytworniejszy świat zakopiański, wśród którego przeważała jednak płeć piękna. Stroje wspaniałe. Zabawa znakomita, jakiej Zakopane już dawno nie pamięta, przeciągnęła się coś do godziny 7 rano. Dochód z rautu szacują wcale pokaźnie, bo około 2 tysięcy zł. kasę funduszu Pomocy Szkolnej. Niestrudzonym organizatorom, tej naprawdę dobrej zabawy, należą się słowa pełnego uznania.

Z sali koncertowej. W niedzielę, 2 lutego, odbył się w sali teatralnej „Morskiego Oka“ koncert naszego popularnego chóru „Echa Tatrzańskiego“ pod batutą prof. Mistrzyka i przy współudziale art. śpiew. p. Romana Gabryszewskiego. Program rzeczywiście dobry i znakomicie wykonany, zasługiwał jednak na większe ze strony publiczności zainteresowanie. Skąpą jednak nieco ilość słuchaczów można zapisać na karb zabaw, jakie w tych dniach się odbywały (Raut Pomocy Szkolnej i Bal ułański).

Programy kabaretowe. Od pierwszego tego miesiąca dwa najpopularniejsze lokale rozrywkowe wprowadziły u siebie programy „kabaretowe“, względnie, co lepiej brzmieć będzie, występy artystyczne, gdyż rzeczywiście z kabaretem mają one mało wspólnego. U Karpowicza występują: znany polski humorysta Staruszkiewicz, który bawi publiczność specjalnie i na zawołanie układanemi piosenkami, dalej bardzo wdzięcznie wyglądająca i jeszcze wdzięczniej tańcząca Ferry Kral, wesoła i pełna temperamentu subretka włoska Sirenetta i znakomity duet taneczny Putty i Victor. Ich skecz — scenka choreograficzna p. t. „Revolucja francuska“, stoi rzeczywiście na wysokim poziomie tak pod względem artystycznym, jak i wykonania.

Trio Galai. Od 5 b. m. popisuje się w najpopularniejszym obecnie w Zakopanem „Morskiem Oku“ bajeczny zespół taneczny „Trio-Galai“. Ich skecz-taneczny, pełen humoru i werwy, a przytem bajecznie wykonany, wywołuje u gości nie tylko salwy śmiechu, ale i oklasków. Skecz na wskroś oryginalny, o bajecznych ewolucjach tanecznych, jest w tym rodzaju sztuki choreograficznej, pewnego rodzaju rewelacją.

„Walka o Zakopane między tytanami“. W dwu numerach krakowskiego „Ilustrowanego Kurjera“, a to z niedzieli 26 stycznia i 2 lutego, ukazały się bajeczne listy — pierwszy Ludwika Solskiego, a drugi Kornela Makuszyńskiego. Pierwszy nas atakuje, drugi, jak zawsze — druh nasz najserdeczniejszy — „piersią własną zasłania Zakopane przed pierwszego gniewem“. Oba listy są bardzo ciekawe, a ponieważ oba podyktowane są miłością do naszego uzdrowiska, pozwolimy sobie w niedalekiej przyszłości poświęcić im nieco więcej miejsca. Tymczasem odsyłamy czytelników do oryginałów...

Nieco statystyki. Zadaliśmy sobie nieco trudu, aby na podstawie danych, na razie prowizorycznych, obliczyć, w jakim stosunku wzrosła w roku bieżącym frekwencja gości. Ograniczając się tylko do suchych cyfr i bez komentarzów, podajemy, że nadwyżka za okres wiosenny, t. j. od 1 kwietnia do 20 czerwca, wzrosła o *13.2%*, w okresie letnim wzniosła ona tylko niestety *3.4%*, w okresie jesiennym *4.7%*, a za pierwszą połowę sezonu zimowego wynosi *12.9%*. Okazuje się z tego, że najlepiej przedstawiają się wiosna i zima. Zobaczymy, co nam pokażą dalsze tygodnie sezonu zimowego i czy nadwyżka utrzyma się w swej wysokości, czy też, co nie daj Boże, spadnie.

Odczyty Stefana Jarosza. Pan Stefan Jarosz, znany propagator Tatr naszych nie tylko w Polsce, ale i za oceanem, niestrudzony podróżnik i pierwszy z Europejczyków zdobywca słynnego szczytu Mac-Kinlay na Alasce wygłosi w Zakopanem dnia 10 lutego w sali „Morskie Oko“ odczyt p. t. „Przez prerje i góry ojczyzny Cowboyów i Indjan“, a dnia 12 p. t. „Wśród tundr i lodowców krainy eskimosów“. Oba odczyty będą ilustrowane bajecznemi przeźroczami, dokonanemi z oryginalnych zdjęć pana Jarosza w czasie jego dwuletniej podróży po Ameryce.

Lista gości

z dn. 31 stycznia i 1 do 5 lutego 1930.

Antoniuk Wasyl, Grzybowice, Nowot., St. Zwijacz.
Augustyniakowa Marja, Poleskie, Sanat. Naucz.
Agtanowicz Emilja z c., Łódź, Jurand.
Arnalt Marcin Hans, Niemcy, H. Europejski.
Ajtenberg Raca, Poznań, Krupówki 35.
Apfelbaum Maksymiljan, Warszawa, Bristol.
Arlet Wiktor, Warszawa, Ukrainka.
Adamowicz Dominik, Rudniki, Strugowa.
Arkuszewski Marjusz z ż., Chruściechów, **Radowid**
Adamczewski Marjan, Pińsk, H. p. Gewontem.
Apottow Konstanty, Kraśnik, Jaśka.
Andrykiewicz Stanisław, Sarny, **Borek.**
Adamek Michał, Borownik, Sędziówka.
Baumring Anna, Krosno, Orawa.
Banachiewicz Ignacy z r., Zawiercie, Cieślówka.
Baczyński Zdzisław, Lwów, Sanat. Wojskowe.
Bargierowa Franciszka, Jakiewicze, Sanat. Naucz.
Blachman Michał, Warszawa, Morskie Oko.
Brand Ewa, Kraków, Bocian.
Brawerman Zelman, Warszawa, Janówka.
Babad Marja, N. Sącz, Szymony, Groblowy.
Babad Samuel, N. Sącz, Szymony, Groblowy.
Baslerówna Mirjam, Święciany, Trzy Róże.
Braun Dora, Tarnów, Olimpjada.
Barański Józef, Łęczyca, Morskie Oko.
Bayzer Jakób, Łódź, Zawory.
Bartosiewicz Witold, Warszawa, Jaworzynka.
Bałtrukiewicz Władysława, Warszawa, **Szałas.**
Brańska Marja, Warszawa, Staszeczkówka.
Bayówna Rachel, Łódź, Jurand.
Bałucińska Marja, Kielce, Dom Zdr. S. U. P.
Brandt Magdalena, Warszawa, Skaut.
Baranowa Rozalja, Suchodoły, Zakł. św. Józefa.
Braun Dora, Tarnów, Dworek.
Bachnerowa Augustyna z s., Kraków, Przystań.
Balkówna Zofja, Latoszyn, Stamary.
Bartz Szarlotta, Bydgoszcz, Koliba.
Bartyzel Stefan, Zduńska Wola, Oleńka.
Baumritterowa Judyta, Warszawa, H. Europejski.
Berenbaum Gustawa, Warszawa, Mascotte.
Berliner Karola, Warszawa, Stella.
Benoszówna Stefanja, N. Sącz, Helenka.
Beeger Jan, Warszawa, Dworzec Tatrzański.
Brengosz Zofja z s., Warszawa, Biały Dworek.
Błędzki Józef, Kraków, Ślimakówka.
Bleiweisowa Franciszka, Kraków, Granit.
Benschówna Aleksandra, Trzebaw, Modrzejów.
Bekerman Feliks, Lublin, Cis.
Brzezina Bernard, Chrzanów, **Warszawianka.**
Berl Samuel, Kolbuszowa, Dworek.
Beres Oswald, Kraków, Lipowy Dwór.
Bełtowski Władysław, Skaryszów, Sanat. Naucz.
Bełdowska Danuta, Kraków, Kamilla.
Bielowa Helena, Góra św. Jana, **Krywań.**
Bieger Jan, Warszawa, Dworzec Tatrzański.
Bieniarz Dr. Józef z ż., Kraków, H. Europejski.
Biernacki Kazimierz, Warszawa, Albion.
Bieńkowska Helena, Warszawa, Cieślówka.
Birencwajg Aleksander, Klucze, Piast.
Borsuk Józefa, Warszawa, Gencjana.
Borowiejkówna Leon., Leszno, Aida.
Borowikowa Helena, Kalisz, Warszawa, Oksza.
Borowska Kuczyńska S., Warsz., **Wielkopolanka.**
Brodecki Kazimierz z ż., Warszawa, H. Europejski
Bobrowska Zofja, Borysław, Czerw. Krzyż.
Broy ks. Jan, Katowice, Księżówka.
Brzostowska Janina, Warszawa, Przemyślanka.
Bober Bernard, Kraków, H. Europejski.
Borsuk Karol, Warszawa, Morskie Oko.
Bronowska Janina, Warszawa, Murań.
Borchólska Kazimiera, Kielce, Poranek.
Bogdanowicz Olga z r., Warszawa, Gerlach.
Bogaczowa Zofja, Toruń, Czerw. Krzyż.
Brodowski Roman, Leśmierz, Orlątko.
Blochowa Adela, Drohobycz, Trzy Róże.
Brodnicka Zofja, Poznań, Kresy.
Boye Dr. Edward z ż., Warszawa, Kościeliska 66.
Brzostowska Janina, Warszawa, Zośka.
Boruta Joachim, Radom, Bohdanówka.
Bromberg Zosia, Łódź, Krupówki 35.
Blumenkranz Regina, Kraków, Staszeczkówka.
Buchner Akiwa, Kraków, Morskie Oko.
Budryn Bolesław z ż., Wodzisław, Stamary.
Blumentalówna Aniela, Warszawa, Orawa.
Blumental Dora, Warszawa, Oaza.
Bujak Rudolf z kursem, Poznań, Parnas.
Brust Anna, Skałat, Sanato.
Bukowska Zofja, Brusy, Urszulanki.
Buś Taeusz, Kraków, Nosal.
Bytomski Teofil, Bydgoszcz, Staszeczkówka.
Cagar Karolina, Wilkołaz, Szpital Klimat.
Cezar Józef z ż., Poznań, Niespodzianka.
Ciechowska N. z c., Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Ćmikiewicz Jan, Kraków, H. Europejski.
Ciesielski Henryk B., Zduńska Wola, Janka.
Ćwifeld Gustaw, Łódź, Morskie Oko.
Ciechańska Krystyna, Łowicz, **Konradówka.**
Ciechomska Zofja z r., Kamienna, Wojciechowo.
Cieślewska Jadwiga, Piotrków, Tanwja.
Ciszek Wincenty, Rzeszów, Olimpjada.
Cohn Marta, Berlin, Morskie Oko.
Cukier Ignacy, Konin, Maryśka.
Curek Zygmunt, Lublin, Staszeczkówka.
Chromy Jan, Wilno, **Śnieżka.**
Chłapowski Bar. Stan., Szołdry, Stamary.
Chmielewski Mieczysław, Sosnowiec, Pol. Dom Z.
Choynowski Kazimierz, Białostockie, **Marilor.**
Chodakowski Adam, Radom, Dzidzia.
Chodakowska Marja, Warszawa, Stella.
Chełmiński Jarosław, Warszawa, H. p. Gewontem.
Chomikowska Marja z r., Kraków, Szopenówka.
Cholewska Helena, Łyszkowiec, Szpital Klimat.
Chmielowski Witold, Katowice, H. Europejski.
Chudy Izaak z ż., Łódź, Wacława.
Czułkówna Tamara, Białystok, Oksza.
Czajkowska Alina, Warszawa, **Renaissance.**
Czerwińska Marja, Katowice, Cieszynianka.
Czarniecka Gabrjela z c., Lubelskie, Stamary.
Dąbrowski Stanisław, Lwów, Morskie Oko.
Danek Kazimierz, Kraków, Morskie Oko.
Dratwa Dominik, Piotrków, Morskie Oko.
Dragan Paraskowja, Rumunja, Poranek.
Dauman Adolf z r., Warszawa, Djana.
Dąbrowska Irena, Warszawa, Wrzos.
Daniecki Jan, Warszawa, Lipnica.
Damska Marja, Dubno, H. Sport.
Dąbrowski Marjan, Warszawa, Lida.
Daniecki Jan, Warszawa, Lida.
Daniecki Jan, Warszawa, Olimp.
Djament Józef, Warszawa, Krupówki 35.
Djament Anna, Łódź, Krupówki 35.
Djament Stefa, Warszawa, Krupówki 35.
Darowska Kazimiera, Kraków, Murań.
Dąbrowska Irena, Warszawa, Murań.
Drzewiecka Władysława, Kraków, Morskie Oko.
Dębnicki Antoni, Warszawa, Poraj.
Dejter Eugenjusz, Poznań, Ślimakówka.
Drewnowski Kazimierz z ż., Warszawa, **Carlton.**
Drewniak Józef, Poznań, Nowa.
Denstówna Romana, Porzeń, Zośka.
Dębski Kazimierz, Wilno, **Ziemiański.**
Diller Feiga, Przemyśl, Ludka.
Diermajer Zygmunt, Warszawa, Mirabella.
Drozdzikowska Helena, Kraków, Morskie Oko.
Dowiakowska Wiktorja, Wilno, Szpital Klimat.
Domaniewski Zbigniew, Warszawa, Stamary.
Dronkowa Marja, Kraków, Lwowianka.
Dobrzański Emil z ż., Siedlce, Złotogłów.
Doner Dr. Berek, Lwów, Mascotte.
Donatowa Marja, Poznań, **Januszek.**
Dudułewicz Zofja, Wileńskie, Carmen.
Dubiska Janina, Warszawa, **Maraton.**
Duchnowska Teodozja, Warszawa, **Maraton.**
Duracz Teodor z r., Warszawa, Adela.
Dyllowa Olag, Kosów, Bristol.
Engländer Izak, Kraków, Poraj.
Emmel Tadeusz, Warszawa, **Radowid.**
Eckratówna Charlotta, Łódź, Baszta.
Erlichówna Róża, Będzin, Djana.
Engelmanowa Helena, Kraków, **Ziemiański.**
Ezerhardt Juljusz z ż., Warszawa, Wojciechowo.
Ende Wanda, Łódź, Szopenówka.
Erlichówna Michal. z ojc., Warszawa, Cieślówka.
Flaumenhaft Samuel, Kraków, Mascotte.
Frenkienstein Edward, Warszawa, H. Europejski.
Flatau Janina, Warszawa, Albion.
Flasiński M., Radom, H. Sport.
Fagolin Marja, Warszawa, H. p. Gewontem.
Fabrycy Alicja, Tomaszów, **Maraton.**
Frankenstein Adam, Warszawa, Morskie Oko.
Flatt Rudolf, Warszawa, Lunieczka.
Fanisówna Janina, Warszawa, Hala.
Fanajs Janina, Warszawa, **Radowid.**
Fraenkel Leon, Kraków, **Warszawianka.**
Fellerowa Cecylja, Lwów, Jurand.
Fleischer Michał z ż., Kraków, Świt.
Fedecka Eugenja, Warszawa, Łysanki.
Fegeallah Hani, Lwów, Lunieczka.
Freund Fryderyk, Kraków, Morskie Oko.
Frenkel Edmund, Łódź, Czerw. Krzyż.
Ferencowiczówna Bol., Warszawa, **Wielkopolanka**
Friedman Paulina, Kielce, Walówka.
Filkatówna Zofja, Pruszków, **Szałas.**
Frischländer Janina, Czortków, Sędziówka.
Fischlowitz Stefanja, Lwów, Kujawianka.
Fischlerówna Sala, Lwów, Nowotarska 4.

Ficenes Józef Z., Częstochowa, Stamary.
Friedman Hanka z r., Kraków, Zawory.
Finkler Mania, Stryj, Sanato.
Fiszbejn J., Baranowicze, Staszeczkówka.
Fidyk Leokadja, Czarkowy, **Bór.**
Flokszstrumpf Dr. Miecz. z ż., Warszawa, Bristol.
Formanek Karol J., Kraków, Albatros.
Fromowa Helena, Warszawa, Żychoniówka.
Furmankiewicz Marja, Stanisławów, Cz. Krzyż.
Fryder Władysław, Mierzejewo, Kasztelanka.
Gąsiorek Franciszka, Brzeziny Ł., Orka.
Granko Iza, Miechów, Oksza.
Glass Bernard z ż., Łódź, Bristol.
Ganiów Roman, Drohobycz, Szpital Klimat.
Gadowski Jan, Kraków, Pomoc Bratnia.
Garsten Sara, Tarnów, Olimpjada.
Grabiński Aleksander, Kielce, Morskie Oko.
Graff Salomon z r., Warszawa, Zawory.
Gardocka Emilja, Łomża, Kościeliska 39.
Gacowa Stefanja, Rawicz, Dom Zdr. S. U. P.
Grabowski Winc. Stef., Lublin, Dom Zdr. S. U. P.
Glabiszowa Katarzyna z r., Szreniawa, Przystań.
Grabski Andrzej, Bielany, H. Europejski.
Granke Stefanja, Warszawa, **Krywań.**
Granke Wanda, Warszawa, **Krywań.**
Gałczyńska Helena, Warszawa, Baranówka.
Gamańska Frontowa B., Warszawa, H. p. Gewont.
Gaś Jan, Śląsk, Ślązaczka.
Gąsiorowska Janina, Czortków, Bohdanówka.
Glazer Katarzyna, Warszawa, Oaza.
Grzędowicz Wanda, Radom, Krokus.
Getzler Izrael, Tarnów, Dworek.
Grzegorzewski Hipolit, Warszawa, Gencjana.
Gelbfiszówna Róża, Warszawa, Jurand.
Grzegorzewska Marja z c., Warszawa, Zacisze.
Gelbtuch Jakób, Skawina, Oaza.
Gefonówna Michalina, Łódź, Mascotte.
Grela Emilja, Leżajsk, Bystre, Galica.
Grelowa Marja, Warszawa, Bystre, Galica.
Gelbtuch Jakób, Skawina, Przystań.
Gesundheit Benedykt z ż., Warszawa, Poraj.
Goldfeder Balbina, Warszawa, **Carlton.**
Gogolówna Józefa, Ołpiny, Krupówki 60.
Grosbaumowa Dora, Białystok, Morskie Oko.
Górewicz Stefan, Wołomin, H. Europejski.
Godlewska F. z s., Warszawa, Kościel., Chramiec.
Goślińska, Poznań, Sanatorjum Wojskowe.
Gdowska Irena, Jasło, Przystań.
Goldberg Lola, Warszawa, **Maraton.**
Godlewska Helena, Paryż, Bristol.
Goldberg Dora, Warszawa, Bristol.
Gołębiowski W., Warszawa, Morskie Oko.
Grosman Henryk z ż., Lwów, Morskie Oko.
Górniak Franciszek, Poręba, H. p. Gewontem.
Grosbaum Dora, Białystok, Wierchy.
Gołębianka Sara, Mława, Bystre, K. B. K.
Golanowska Regina, Warszawa, **Szałas.**
Goldmanowa Paulina, Warszawa, Piast.
Goldberg Lotte, Warszawa, Uciecha.
Goldberg Berta, Tomaszów Maz., Szczęsna.
Głowacka Irena, Tarnów, Przystań.
Goldsztajn Dawid, Radomsk, Janina.
Górkiewicz Adam, Lwów, **Warszawianka.**
Gorecka Edyta, Kraków, Paryżanka.
Gold Betti z s., Warszawa, Nałęcz.
Gronkowska Alina, Bardo, **Miła.**
Goldfeder Balbina, Warszawa, Promienna.
Górska Marja, Kraków, Przystań.
Głowiński Józef, Ameryka, Bocian.
Gruszecka Anna z s., Kraków, Grunwald.
Gutkowska Anna, Warszawa, Blanka.
Gumplowicz Irena, Kraków, Oaza.
Glücksman Sala, Tarnopol, Dworek.
Gutkowski Ludwik, Gromadzyn, H. p. Gewontem.
Gutman Dora, Warszawa, Świt.
Guterman Edzia, Łódź, Janina.
Gryziewicz Dr. Wacław, Jarosław, Sanat. Wojsk.
Gryміński Karol, Warszawa, Wołodyjówka.
Grymiński Ignacy, Warszawa, **Maraton.**

Habergrütz Samuel z c., Warszawa, Bristol.
Haase Józefa, Kraków, **Wersal.**
Hampel Dwosia, Będzin, Dworek.
Hammer Sami, Lwów, Świt.
Haman Stanisław, Warszawa, Wojciechowo.
Hendel Sala, Warszawa, Krupówki 35.
Hełczyński Franciszek, Będzin, Za Bramką.
Heskin Michał, Warszawa, Staszeczkówka.
Hertzowa Wanda, Warszawa, Ermitage.
Herz Michał, Lwów, Radjon.
Hermanowa Laura, Lwów, Kujawianka.
Hertzberg Jan, Warszawa, H. Europejski.
Herszenbergowa Paulina z c., Łódź, Djana.
Hecker Leontyna z r., Zabłocie, Witkiewicza 26.
Hiemanowa Hania, Warszawa, H. p. Gewontem.
Heublum Markus i Hel., Kraków, H. Europejski.
Hirschowa Paulina z c., Kraków, H. Europejski.
Hlibowicki Aleksander, Lwów, Złotogłów.
Hinze Wiktor, Katowice, **Biały Dom.**
Holzschuher Ruta, Łódź, Baszta.
Holcamówna Eugenja, Łódź, Jurand.
Horowicz Berek z ż., Łódź, Zdrój.
Hobler Tadeusz, Mościce, **Warszawianka.**
Hoffman Herman, Warszawa, Trzy Róże.
Horyd Władysław, Warszawa, San. Dr. Łotockiego
Hoffman Jan, Poznań, Oaza.
Holcgreber Anna, Łódź, **Wielkopolanka.**
Horydowa Lucyna, Warszawa, **Bór.**
Hurwiczowa Regina, Warszawa, Orawa.
Hubertowa Wanda z s., Poznań, **Ruczaj.**
Hutschnecker Arnold, Berlin, Morskie Oko.
Hryckiewiczowa Zofja, Bydgoszcz, Sanat. Wojsk.
Immerglück Fella z r., Bielsko, Piast.
Iwanicka Helena z s., Katowice, Cieszynianka.
Jankowska Janina, Warszawa, Sabałówka.
Jaworska Róża, Lwów, Kasprusie 54.
Jaworski Marjan, Lwów, Modrzejów.
Janson Efraim, Sztokholm, Bristol.
Jaroszewicz Tadeusz, Warszawa, Odrodzenie.
Jankowska Władysława, Wronki, Do Rojów 49.

Jagielski Józef, Kraków, Gerlach.
Jakubowska Wanda, Warszawa, Lwowianka.
Jaśkowski Stanisław, Chociw, Żychoniówka.
Januszewicz Eugenja, Warszawa, **Warszawianka.**
Janiec Ignacy, Radom, Poranek.
Janicka Teofila, Międzyrzec, St. św. Zyty.
Jasińska Marja z c., Wilno, Zakrzówek.
Jankowska Flora, Suwałki, Pod Blachą.
Jackowska Marja z m., Gosłomiesz, Stamary.
Jachno Halina, Płock, Koliba.
Janiszowski Leon z ż., Poznań, **Wersal.**
Jankowski Czesław, Poznań, **Sienkiewiczówka.**
Jabłońska Wacława, Kalisz, Blanka.
Jeżowska Marja, Dębica, Wiktorja.
Jelski Włodzimierz, Szumsko, Morskie Oko.
Jendzike Paul, Bydgoszcz, H. p. Gewontem.
Jezierski Stanisław, Gorlice, H. Europejski.
Jędrzejewska Jan. z c., Warszawa, Polic. Dom Z.
Jezierska Marta, Pleszew, Szpital Klimat.
Jędrzejkowa Z. i K., Siemianowice, Cieszynianka.
Jezierski Dr. Stanisław, Gorlice, **Warszawianka.**
Jossy Gizela, Dąbrowa, Bocian.
Josefert Dr. Bruno, Kraków, Oaza.
Jung Ada, Lwów, Kasztelanka.
Just Stefan, Warszawa, Pani.
Jurkówna Jadwiga, Katowice, Cieszynianka.
Jungowski Wiktor, Warszawa, Antał., Witkiewicz.

Kasprzyk Władysław, Kraków, H. Sport.
Karniewicki Cezyra, Pągow, Jasna Pani.
Krause Samuel z ż., Warszawa, Zawory.
Kwaśniak Henryk, Wijnowce, Sanat. Wojskowe.
Kwaljaszwilli Michał, Poznań, Sanat. Wojskowe.
Karpowicz Witold, Przasnysz, Sanat. Wojskowe.
Klabis Elżbieta, Babienica, Kościel., Ciułacz.
Kączkowska Marja, Warszawa, Kościelisko.
Kwasowska Marja, Złoczów, Szpital Klimat.
aKrtzig Paweł, Berlin, H. Europejski.
Kaltnaum Eljasz, Warszawa, Morskie Oko.
Kacówna Romana, Warszawa, Wierchy.
Kaźmierowiczówna Łucja, Płock, Smereków.
Kasprzakowa Zofja, Kępno, Janka.
Kaftal Franciszka, Katowice, Świt.
Krahelski Marjan, Warszawa, **Maraton.**
Kaczmarska Janina, Warszawa, Parnas.
Kamiński Bronisław, Warszawa, D. Zdr. S. U. P.
Karwowska Józefa, Warszawa, Zacisze.
Karski Kazimierz, Kraśnik, Żychoniówka.
Knauff Ludwik z ż., Warszawa, Oaza.
Kaczmarskówna Bożena, Poznań, Ryś.
Kahane Dr. Maksymiljan, Dębica, Poraj.
Kapułkowa Gertruda z s., Katowice, Cieszynianka.
Knaur Dr. Albert z ż., Kraków, Morskie Oko.
Kalecki Jakób, Warszawa, Dzidzia.
Kalczyńska Jadwiga, Koźminek, Sanat. Naucz.
Kalinowska Alina, Warszawa, Koszysta.
Karsch Alfred, Łódź, **Śnieżka.**
Kałowska Leonja, Warszawa, Walówka.
Kramarzowa Halina, Warszawa, Radjon.
Kramer Eugenja, Lwów, Urocza.
Kaucke Józef, Łódź, Wawel.
Klejowa Eugenja, Drohobycz, **Warszawianka.**
Kleinberger Bronia, Niepołomice, Dworek.
Klee Jeanne, Katowice, Świt.
Kędzierska Marja, Warszawa, Mirabella.
Kędzierska Bronisława, Warszawa, Mirabella.
Kędzierski Aleksy, Piotrków, Czerw. Krzyż.
Klein Esiel z ż., Bielsko, H. Europejski.
Krzeczyński Jan, Kraków, Zakł. św. Józefa.
Kentzer Mieczysław, Bydgoszcz, **Warszawianka.**
Kędzia Zbigniew, Poznań, Koszysta pod Skocznią.
Kenerowa Sabina, Kraków, Ślązaczka.
Kiszko Zgierski Henr., Stanisławów, San. Wojsk.
Kirstein Henryk, Inowrocław, Sanat. Wojsk.
Klimasowa Jadw. z s., Kr. Huta, **Sienkiewiczówka.**
Kwieciński Dr. Zdzisław z r., Kraków, M. Oko.
Kwiatkowski Jerzy z ż., Chodzecz, Oleńka.
Klinger Marja, Łódź, Djana.
Kisiel Konstanty, Lida, Sanat. Dr. Łotockiego.
Kirholf Zofja, Warszawa, Gencjana.
Korman Ignacy z r., Kraków, Chryzantema.
Kozicka Kazimiera, Inowrocław, Sanat. Wojsk.
Koczab Bronisław, St. Sambor, Sanat. Wojskowe.
Kosiński Wacław, Drohiczyn, Sanat. Wojskowe.
Kogut Andrzej, N. Sącz, Sanat. Wojskowe.
Krotecka Jadwiga, Warszawa, **Maraton.**
Kowalski Zenon, Łódź, Lida.
Krokowski Józef, Warszawa, Morskie Oko.
Kowalska Helena, Warszawa, Grunwald.
Kozer Edward, Stary Sącz, H. p. Gewontem.
Komarnicka Bogusław, Kowel, Tatry.
Kopczyński Antoni, Grodziec, Kasztelanka.
Kopczyński Edmund, Grodzisk, Morskie Oko.
Kronenberg Dawid z ż., Poznań, Krupówki 35.
Kolasiński Stefan z ż., Kielce, **Ruczaj.**
Kozłowska Teodora, Warszawa, Bank Polski.
Kornfeld Edwarda, Będzin, Piast.
Koczur Albin, Katowice, Cieszynianka.
Kowenicki Jan, Kraków, **Marilor.**
Koczanowska Marja, Duha, Czerw. Krzyż.
Kowalczyk Marja, Warszawa, Bohdanówka.
Kopczyński Damazy, Poznań, Ryś.
Kocówna Halina, Warszawa, Stella.
Kowalski Marjan, Warszawa, Jerzewo.
Kozyra Stefan, Zamość, Szpital Klimat.
Kozik Zenon, Sienno, Szpital Klimat.
Kowalski Konstanty, Zamość, Szpital Klimat.
Kłopotowski Jerzy, Warszawa, Wołodyjówka.
Kosterlitz Herman, Warszawa, Nałęcz.
Konopińska Stefanja z r., Poznań, Belladonna.
Kopperowa Janina, Kraków, Sanat. Nauczyc.
Kronenbergowa Roma, Łódź, Świt.
Konowa Irena z s., Dęby Szlach., Oaza.
Konarski Stefan, Łódź, **Śnieżka.**
Kotlarew Zdenka, Włocławek, **Krywań.**
Kotlarew Jan, Włocławek, **Krywań.**
Kotkowski Stanisław z ż., Pleszew, Stamary.
Konarska Janina, Warszawa, **Biały Dom.**
Kowalewska Zofja, Warszawa, Kamilla.
Kolinówna Rózia, Kraków, Krupówki 35.

Kłosińska Julja, Warszawa, H. Europejski.
Kuźniar Dr. Czesław, Warszawa, **Renaissance.**
Klug Dr. Stanisław, Łódź, Zakątek.
Kulka M., Mor. Ostrawa, H. Europejski.
Kluger Wojciech, Kraków, **Konradówka.**
Kustin Helena, Warszawa, Tadzikówka.
Kulikowska Marja, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Kurowski W. z s., Wierzbięcice, H. p. Gewontem.
Kuczyńska Borowska S., Warsz., **Wielkopolanka.**
Kubiakówna Eugenja, Łódź, Kasztelanka.
Kuratowski Jan z ż., Warszawa, **Carlton.**
Kuratowski Kazim. z ż., Lwów, Oaza.
Kuczyński Czesław, Łowicz, Szpital Klimat.
Kuciborska Irena, Warszawa, Orawa.
Kucharska Marja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Kusower Stanisław z c., Radom, Uciecha.
Kurkowska Zofja, Kraków, Jordanówka.
Kupczyk Zygmunt z ż., Warszawa, Bristol.
Krupkówna Marja, Kraków, Sanat. Nauczyc.
Kunińska Marja, Warszawa, Antał., Witkiewicz.
Kryszek Edda, Łódź, Staszeczkówka.
Krzywicka Irena, Warszawa, Bristol.
Krzyżanowski Alfred, Lwów, Czernichowianka.
Krygier Augusta, Martanowo, Janówka.
Krzyżanowski Wacł. z r., Kraków, H. Europejski.
Krzywińska Stanisława, Warszawa, Mołodów.
Landau Freda, Warszawa, Tadzikówka.
Lang Władysław z r., Wieczorki, Morskie Oko.
Laub Chaskel z ż., Przemyśl, Granit.
Lamezan-Sallins Hr. Robert, Świrz, Bristol.
Laskowski Janusz, Warszawa, Baranówka.
Layman Prawdzic Michał, Warszawa, M. Oko.
Larska Walerja, Rzeszów, Morskie Oko.
Landau Pinkas Sal, Kraków, Dworek.
Lange Julja, Praga, Morskie Oko.
Lauferówna Henryka, Tarnobrzeg, Uciecha.
Lauterbach Maks z s., Kraków, Bristol.
Lauer Leopold, Lwów, Sanat. Dr. Łotockiego.
Landau Romana, Warszawa, Promienna.
Lachiewiczówna Celina, Gostynin, Sanat. Naucz.
Landsztokowa Salomea, Warszawa, Rzymianka.
Laubowa Dola, Kraków, Oaza.
Lehm Fryderyka, Lwów, Mascotte.
Lewinson Juljusz, Warszawa, Staszeczkówka.
Lederhändler Gina, Brześć n. B., Krupówki 35.
Lewin Maksymiljan, Warszawa, Sanat. Wojskowe
Lejchte ks. Zdzisław, Warszawa, Księżówka.
Lewandowska Antonina, Łowicz, Szpital Klimat.
Leffel M., Warszawa, Janka.
Loewenstein Jerzy z ż., Warszawa, Astra.
Lebiedziński Witold, Warszawa, Włodka.
Lewinowa Rywka, Warszawa, Eden.
Leśniowska Anna, Brodła, Atlas.
Lenartowiczowa Zofja, Łódź, Wawel.
Lewi Marta, Warszawa, Krzeptówki, Mraczelnik.
Lisner Bronisława z s., Łódź, Adela.
Liebeskind Ludwik, Kraków, Morskie Oko.
Lisnerowa Marja, Łódź, Adela.
Lieberman Dawid z ż., Łódź, Morskie Oko.
Lipnicki Edward z ż., Warszawa, Morskie Oko.
Lieberfreund Henryk z ż., Kraków, H. Europejski.
Lipowiczówna Gertruda, Katowice, Cieszynianka.
Litwinówna Zofja, Warszawa, Halka.
Lichtenbaum Dawid, Warszawa, Albion.
Librach Halina, Łódź, Śnieżka.
Liedtke Gertruda, Bydgoszcz, Koliba.
Lichtig Regina z s., Tarnów, Urocza.
Lublicka Bogusława, Warszawa, **Ruczaj.**
Lustbaderowa Eugenja z s., Kraków, Bristol.
Luciak Wacław, Ożarów, Pomoc Bratnia.
Lubiński Kazimierz, Lwów, H. Europejski.
Luftig Erna, Kraków, Granit.
Lublicki Michał, Warszawa, **Ruczaj.**
Lubomirski Andrzej, Przeworsk, Lipowy Dwór.
Lubomirska Eleonora, Przeworsk, Lipowy Dwór.
Ludwig Antoni z ż., Warszawa, Dom Banku Polsk.
Łuczkowski Zorjan, Poznań, Halina.
Łopaciński Rupert Jan, Garbów, H. Europejski.
Łaski Józef, Warszawa, Mirabella.
Łaparewicz Marja, Puławy, Arwa.
Łypacewicz Halina, Warszawa, Bajka.
Łazowski Tadeusz, Warszawa, Junka.
Łyczkowska Aleksandra, Warszawa, Zacisze.
Łukaszewicz Antoni, Poznań, Morskie Oko.
Łapczyńska Józefa, Tarnopol, Sanat. Nauczyc.
Łabuciówna Irena, Warszawa, Oksza.
Łubczycka Halina, Lublin, Sorrento.
Łucyszyn Michał, Krzywe, Zochna.
Łobaczewska Emilja, Kraków, Krokus.
Mazurowa Stefanja, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Mandelbaum Ester, Trzebinia, Ludka.
Markówna Marja, Sosnowiec, Grunwald.
Matykowa Leokadja, Katowice, Cieszynianka.
Marmor Szymon, Kraków, Staszeczkówka.
Marmor Róża, Kraków, Staszeczkówka.
Markowicz S., Warszawa, Bocian.
Mauersberger Jan, Warszawa, Kościelisko.
Makarska Regina, Głębokie, Sanat. Nauczyc.
Markowski ks. Florjan, Wilno, Sercanki.
Mazurowska Anna, Nowogródzkie, Pol. Dom Zdr.
Makowiecka Jadwiga, Warszawa, Wrzos.
Majewski Jan Ignacy, Warszawa, **Radowid.**
Majerczykówna Balbina, Łódź, Radjon.
Margulies Leon, Kraków, Wierchy.
Markowicz Jakób, Warszawa, H. Europejski.
Magazanik Salomea, Warszawa, Wierchy.
Madura Kazimierz, Lwów, Dom Banku Polsk.
Margot Stefanja, Katowice, **Marilor.**
Mania Stanisław z ż., Rajkowy, Orcio.
Maisus Dascha, Gdańsk, Uciecha.
Mrachacz Bruno z r., Katowice, Gordona.
Mączyński Jan z siostrą, Radom, H. p. Gewontem.
Machowski Antoni, Kowel, **Warszawianka.**
Marder Mejer, Kowel, Radjon.
Matuszewska Marja, Chodzież, **Sienkiewiczówka.**
Masłowska Zofja, Kraków, **Ziemiański.**
Mączyńska Jadwiga, Radom, **Ziemiański.**
Maske J., Katowice, Cieszynianka.
Manuel Mozes, Warszawa, Radjon.

Mazurkówna Stanisława, Poznań, Oleńka.
Mehl Juker, Stanisławów, Staszeczkówka.
Mędrzycka Pola, Warszawa, Świt.
Medwiczowa Marja z s., Kraków, Ludka.
Menasche Ignacy z r., Kraków, Poraj.
Meyerhowel, Kraków, Biały Dwór.
Medyńska Emilja, Kraków, Nosal.
Mehe Maks z ż., Gdańsk, Wybrana.
Medamedowa Edw., Warszawa, H. p. Gewontem.
Mixówna Irena, Łódź, **Sienkiewiczówka.**
Miernik Stanisław z ż., Warszawa, Zalesie.
Michałowska Lena, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Milewski Mikołaj, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Mirkowa Marja, Wilno, Polic. Dom Zdr.
Mirtenbaum Dr. Leon z ż., Kraków, H. Europejski.
Mlicki Stanisław, Zieleń Stary, Baszta.
Mikołajczykówna Jadw., Warszawa, Bank Polski.
Mieczkowski Władysław, Grodno, Pyszna.
Michniewski Michał, Lublin, **Pod M. Boską.**
Michniewicz Zofja, Warszawa, **Warszawianka.**
Mikołajski Czesław z ż., Poznań, **Wersal.**
Mozgała Józef, Sanok, Chata.
Mosberg Bronisława, Kraków, Staszeczkówka.
Mrozowski Stanisław z ż., Warszawa, **Szałas.**
Morawska Wanda, Warszawa, Eden.
Morstin hr. Dr. Alfred z ż., Proszowice, **Marilor.**
Morstinowa hr. Zofja, Święcie, Baranówka.
Müller Edward z ż., Katowice, Na Rynek 11.
Musiałówna Stanisława, Myszków, Czerw. Krzyż.
Mühlstein Waldemar z c., Bydgoszcz, Sarjusz.
Mysłanowski Zygmunt, Kraków, H. Sport.

Nałęcz Zofja, Kikół, **Borek.**
Neumanówna Sława, Koło, Łubień.
Neumanowa Janina, Radom, **Przedświt.**
Niżyński Janusz z ż., Warszawa, Albion.
Nisman Adam, Warszawa, Staszeczkówka.
Nidecka Janina, Bydgoszcz, Sanat. Wojskowe.
Niedzielski Czesław, Jadów, Bajka.
Niedbałowa Marja z c., Poznań, **Januszek.**
Nieżychowski Antoni, Lwów, Cieślówka.
Niementowski Stefan, Drohobycz, **Warszawianka.**
Nowak Czesław, Kalinowo, Sanat. Wojskowe.
Nowak Edmund, Łódź, Lunieczka.
Nowińska Eugenja z s., Warszawa, Anastazja.
Nowicka Halina, Warszaw, Dom Zdr. S. U. P.
Nowakowska Aleksandra, Warszawa, **Carlton.**
Noer Genia, Sosnowiec, **Warszawianka.**
Nowacka Wiktorja, Równe, Leśniakówka.
Nowak Teofil, Kielce, Atlas.
Nowak Stefan, Cieszyn, Halina.

Obojska Helena, Warszawa, Tatry.
Országh Stanisław, Warszawa, Tatry.
Ozimkowna Czesława, Warszawskie, Cz. Krzyż.
Olszowiczowa Zofja, Poznań, **Biały Dom.**
Opid Adam, Krzemieniec, Zakątek.
Olech Wacław, Siedliska, Zakł. św. Józefa.
Okacewicz Włodzimierz, Toruń, Zośka.
Olewska Marja, Warszawa, Łysanki.
Ozdoba Walenty, Kraków, H. Europejski.
Ożdżeńska Teresa, Radom, Poznanianka.
Płatko Jan, Tustanowice, Szpital Klimat.
Paszkowska Janina z s., Kraków, Ludka.
Pakulanka Eugenja, Warszawa, Zakrzówek.
Parnowski Jan z ż., Warszawa, Włodka.
Pasztowa Stefanja, Borcie, Sanat. Nauczyc.
Paszta Roman, Borcie, Sanat. Nauczyc.
Paciorkowska Zofja, Bolimów, Polic. Dom Zdr.
Palkowa Laura, Kraków, Szpital Klimat.
Pasztelnikowa Anna z r., Grabów, Kasztelanka.
Plage Wera, Piaseczno, Oaza.
Pankrata Wilhelm, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Patzowa Olga, Gdańsk, Lwowianka.
Przastkówna Jadwiga, Warszawa, Parnas.
Paluszyńska Janina, Warszawa, Spokojna.
Pasińska Cecylja, Toruń, Ryś.
Pacowa Anna z c., Kraków, **Pod M. Boską.**
Prantl Władysław, Warszawa, Niespodzianka.
Pfanhauserowa Brenstiern M., Warsz., Janówka.
Papaczówna Zofja, Warszawa, **Bór.**
Parzyńska Janina, Warszawa, Biały Dwór.
Panzer Jakób, Kraków, Łubień.
Pacyńska Stefanja i Ant., Kórnik, Kuźnice.
Pabudziński Wacław, Pruszków, Halina.
Pawlak Jan, Poznań, **Wersal.**
Pawliszyn Anastazja, Lwów, Morskie Oko.
Perkowski Witold, Warszawa, Orawa.
Porelman Róża, Łódź, Orawa.
de Presicce Alfons, Włochy, Bristol.
Pleskaczyńska Aniela, Lublin, Mewa.
Przesławski Edward z ż., Borysław, Kościuszki 2.
Petersburski Stanisałw, Warszawa, Kresy.
Perkowska Zofja, Powązki, Janka.
Piotuch Helena z s., Kielce, **Borek.**
Piotuch Wacław, Kielce, **Borek.**
Piotrowska Wacława, Strzyżów, **Maraton.**
Pieniążek Henryk z ż., Katowice, Cieślówka.
Pinkus Józef z ż., Łódź, Bristol.
Pinkus Jan, Gdańsk, **Renaissance.**
Piwoński Bolesław, Limanowa, H. p. Gewontem.
Piechotowa Halina, Lublin, Szopenówka.
de Pinkas Wanda, Kraków, Poraj.
de Pinkas Aleksander, Kraków, Poraj.
Pikulski Jan W., Górki, H. Europejski.
Pilchowski Stefan, Monasterzyska, Baszta.
Piszczekówna Józefa, Kraków, Chryzantema.
Pinkas Maurycy, Kraków, Kresy.
Pochwalski Józef z s., Kraków, **Konradówka.**
Pol Jadwiga, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Pochalska Katarzyna, Lwów, Morskie Oko.
Probucki Michał, Tczew, Czerw. Krzyż.
Potapski Marjan, Kowel, Szpital Klimat.
Podczaska Aniela, Warszawa, Janka.
Pohorecki Bolesław z ż., Warszawa, Zamieć.
Poznańska Marja, Tarnowo, Czerw. Krzyż.
Poznański Stefan, Kock, Żychoniówka.
Polaszek Dr. Sławomir, Lwów, Aida.
Plucińska Irena, Poznań, Lalka.
Plucińska Zofja, Warszawa, Spokojna.
Pruski Zdzisław, Piastów, Morskie Oko.
Pyszerowa Marja z s., Łódź, Adela.
Przesiężna Jadwiga, Brwinów, Modrzejów.
Przybylska Petry Janina, Lwów, **Warszawianka.**
Przygodzki Stanisław, Kielce, Morskie Oko.
Rakowska Monika, Łódź, Zagłoba.
Ramisch Lieselotte, Łódź, Promienna.
Racinowska Marta z c., Warszawa, Mak.
Rapaport Marja z siostrą, Łódź, Mascotte.
Rapp Zofja, Katowice, Gerlach.
Radzimiński Stanisław, Warszawa, Oaza.
Rafińska Klara z c., Ostrów, Olimp.
Rauch Karol, Warszawa, Nasza.
Rabcewicz Zubkowska Z., Milanówek, Baranówka
Radoń Anna, Tarnowiec, Zakł. św. Józefa.
Rachalewska Halina, Warszawa, Sarjusz.
Rajgrodzka Celina, Warszawa, Albion.
Rączkiewicz Władysław, Piątek, Sanat. Nauczyc.
Raczyński Łucjan z ż., Warszawa, Stamary.
Ratajska Rozalja z c., Warszawa, Silva.
Reiferowa Golda z m., Przemyśl, Ludka.
Reichówna Ada, Przemyśl, Wierchy.
Reichert Dr. Maurycy, Warszawa, Zawory.
Rżewska Stanisława, Łódź, Czerw. Krzyż.
Reimers Wacława, Warszawa, Cieślówka.
Reyman Marja, Warszawa, Sanitas.
Redulski Aleks. z siostrą, Warszawa, Przystań.
Ritterman Hanka, Kraków, Rzymianka.
Rosnowski Dr. Michał, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Rozenberg Wanda, Warszawa, **Maraton.**
Rosenhauch Dr. Edmund z r., Kraków, H. Europ.
Rodys Władysław, Warszawa, H. p. Gewontem.
Rozenblatowa Irena, Łódź, Djana.
Rotterówna Marja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Rogowiczowa Zofja, Warszawa, Lwowianka.
Rotenberg Chana z c., Łódź, Janina.
Rosenman Oskar, Lwów, Szpital Klimat.
Rozenfeld Marja, Warszawa, Djana.
Rocławska Marja, Suwałki, Sanat. Nauczyc.
Rodzin Basia, Będzin, Wanda.
Rubinowicz Berkner M., Włodzimierz, Staszeczk.
Rubinowicz Berkner Sz., Włodzimierz, Staszeczk.
Rudziński Antoni, Pułtusk, Ślimakówka.
Rurman Mania, Warszawa, Dworek.
Rubinlichtowa Regina, Będzin, Piast.
Rudnicka Amelja, Warszawa, Grunwald.
Rubin Jakób, Tarnów, Świt.
Ruziewicz Ada i Antonina, Warszawa, Bristol.
Ruszańska Stanisława, Warszawa, **Warszawianka**
Rytel Elżbieta z c., Warszawa, Płomień.
Rybkówna Hanna, Warszawa, Ermitage.

Rychliński Juljan, Gdynia, Szpital Klimat.
Rymczakówna Wacł., Warszawa, **Warszawianka.**
Sakowski Juljusz, Warszawa, Carlton.
Sawicka Janina, Łódź, Adela.
Skarzyńska Regina z r., Warszawa, Walówka.
Smarska Sonia, Białystok, Wierchy.
Salwach Kazimierz, Rzeszów, Tatry.
Sarnowska Apol., Kamionka Str., Dom Zdr. SUP.
Saski Stefan z ż., Katowice, Cieszynianka.
Sadowianka Zofja, Model, Lunieczka.
Snarska Janina, Kielce, Sarjusz.
Słaby Andrzej, Brzeżany, Staszeczkówka.
Sarycz Władysław, Trawniki, Za Bramką, Chałub.
Segał Dora zc., Warszawa, Zawory.
Sembrat Dr. St., Kraków, H. p. Gewontem.
Sercarz Bronisława, Będzin, Piast.
Strzednicki Bolesław z ż., Warszawa, **Kmicic.**
Smętkiewiczowa Marja, Łódź, **Przedświt.**
Świeca Maurycy, Warszawa, Mascotte.
Śliwowa Franciszka, Warszawa, Halka.
Siwkowska Bronisława, Dedakoły, Sanat. Wojsk.
Święcicki Antoni, Garwolin, Baranówka.
Sieheń Tad. z ż., Wołkowysk, **Radowid.**
Sienicka Karolina, Wieluń, Sędziówka.
Siedlecka Jadwiga, Gombin, **Pod Gubałówką.**
Silberstein Jakób, Kraków, H. Europejski.
Spigelman Lola z s., Będzin, Djana.
Siodowa Zofja, Poznań, Orcio.
Spiss Marja, Kraków, Lwowianka.
Siebeneichen Wilh. z r., Sosnowiec, Bohdanówka.
Silberszatz Abram, Łódź, Szczęsna.
Świerkoszowski Dr. J., Katowice, H. p. Gewontem.
Śliwkowa Olga, Katowice, Cieszynianka.
Sieheniówna Ludwika, Wileńskie, Sanat. Naucz.
Skipirzeja Tadeusz, Sosnowiec, Stow. św. Zyty.
Sierakowska Helena, Toruń, Lipowy Dwór.
Sirońska Marja, Czerwionka, Lida.
Skwierczyńska Stefanja, Warszawa, Radjon.
Śmiejkowski Jan, Inowrocław, Władysławka.
Sołtys Dr. Stanisław, Kraków, Lwowianka.
Sobkiewicz Edmund z ż., Poznań, **Wersal.**
Słobodziński Józef, Grodziec, H. Europejski.
Skoczeń Ignacy, Poznań, Sanat. Wojskowe.
Sobieraj Bolesław, Smorgońskie, Sanat. Nauczyc.
Sobol Dr. Dawid, Lwów, Kasztelanka.
Skoroszewski Włodzim., Warszawa, **Renaissance.**
Sowińska Józefa, Leśniewice, **Pod Gubałówką.**
Sosnowski Kazimierz, Kraków, H. p. Gewontem.
Smoleń Dr. Władysław, Gdynia, **Biały Dom.**
Sojka Leon z c., Częstochowa, Granit.
Sosnowski Kazimierz z ż., Warszawa, Wawel.
Słobodziński Józef, Grodziec, Biały Dworek.
Sołtyńska Romana, Warszawa, **Warszawianka.**
Sołtyński Roman, Warszawa, **Warszawianka.**
Sobkiewicz Czesław, Poznań, Morskie Oko.
Scholzówna Frania z s., Toruń, Poznanianka.
Szankowska Ida, Kępie, **Krywań.**
Scharff Józef z r., Sosnowiec, Gordona.
Szeliżyna Zofja, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Szeps Mieczysław, Warszawa, Staszeczkówka.
Schütz Wally, Łódź, Promienna.
Szczurkiewicz Bolesław, Poznań, **Renaissance.**
Szymańscy Marja i Józef, Łódź, Adela.
Szperling Hanna, Częstochowa, Świt.
Szanzerowa Zofja, Kraków, Bajka.
Szlenk Józef, Grodziec, Sanat. Wojskowe.
Szymańska Wanda, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Szczawińska Marja, Lublin, Sanat. Wojskowe.
Szulowa Eugenja, Borszczów, Sanat. Wojskowe.
Szterental Pola, Lublin, **Maraton.**
Szpiro Mieczysław, Lublin, **Maraton.**
Szukszcianka Ludwika, Wilno, Kościeliska 39.
Szczawiński Roman z ż., Radom, Stamary.
Szagielewiczowa Ewa, Nowogródek, Pol. Dom Zdr.
Schneider Rosa, Karwin, Krupówki 58.
Szczerbicki Zygmunt, Chełmno, Szpital Klimat.
Szejtelman Ch. R. z s., Warszawa, H. p. Gewontem
Szlamka A. z ż., Lipnica Wielka, H. p. Gewontem.
Szwarzbard Dr. Ignacy, Kraków, Poraj.
Szymański Józef, Podwołoczyska, Pol. Dom Zdr.
Szebeko Zdzisław z ż., Warszawa, **Renaissance.**
Sznejbergowa Felicja z s., Warszawa, Świt.
Scherer Gustawa, Warszawa, Oaza.
Szafir Idzia z c., Łódź, Dworek.
Scheuer Regina z s., Tarnów, Dworek.
Szajnholz Józef, Łódź, Zamoysk., Tatarowa.
Spigelman Lola z s., Będzin, Djana.
Szymanowska Marja, Rawicz, Czerw. Krzyż.
Sztajnduchter Nelly, Radziejowice, Zacisze.
Szymańska Janina, Warszawa, Arwa.
Szymańska Marta, Warszawa, Zagłoba.
Szenic Aleksandra, Korzkury, Szopenówka.
Schall Emanuel, Lwów, **Warszawianka.**
Schnatzke Erna, Bielsko, Grunwald.
Szymańska Marta, Warszawa, Bajka.
Szczepka Władysław, Kraków, Chryzantema.
Sztajnkalkówna Janina, Warszawa, Djana.
Szczepankowski Łucjan, Wilno, **Ziemiański.**
Szczygielski Cezary, Warszawa, H. Sport.
Szefnerówna Irena, Biała, Sanat. Nauczyc.
Szadkowski Czesław, Białystok, **Przedświt.**
Schultz George z ż., Gdańsk, Wybrana.
Szmitt Samuel, Warszawa, Poraj.
Szajbler Brunon, Tarnów, Kaszelewskiego 1.
Stawicki Franciszek, Turek, Sanat. Wojskowe.
Starzyńska Marja, Krzyszkowo, Sanat. Nauczyc.
Stpiczyński Wojciech z ż., Warszawa, **Carlton.**
Sturm Jerzy, Warszawa, **Carlton.**
Szterental Pola, Lublin, **Maraton.**
Stoczek N., Warszawa, Janosik.
Sterling Emilja, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Stopczyński Ignacy, Wola, Oaza.
Storoszczak Jan, Milatyn, Polic. Dom Zdr.
Strażycowa Krystyna, Karczmiska, Murań.
Stefańska Helena, Jabłonna, Bagatela.
Staniewiczówna Jadwiga, Wilno, Antal., Witkiew.
Stenekowa I. z c., Lwowianka.
Sztajnduchter Nelly, Mszczonów, Zacisze.
Starczewska Magdalena z c., Kraków, Gerlach.
Stępniewska Stanisława, Toruń, Wołodyjówka.
Stauber Sabina, Lwów, Trzy Róże.
Stankiewicz Florjan, Łowicz, **Konradówka.**
Stupnicki Florjan, Łowicz, **Konradówka.**
Stupnicki Jan, Chyrów, **Henka.**
Stępczyński Włodzimierz, Warszawa, **Śnieżka.**
Trawińska Aleksandra, Sosnowiec, Lotos.
Tkaczyk Stanisław, Borysław, Szpital Klimat.
Trznadlowa J. M., Wadowice, San. Dr. Łotockiego.
Trąbczyński Jan, Łódź, Swoja.
Tarnawska Kazimiera, Kosów Pol., Atlas.
Tajchert Wanda, Włocławek, **Krywań.**
Trakało Marja, Tłuste, Kalatówki.
Teitelbaum Klara z s., Kraków, Poraj.
Teitelbaum Klara z s., Kraków, Poraj.
Teitelbaum Izak, Kraków, Poraj.
Teitelbaum Józef, Kraków, Poraj.
Teuchman Jan, Lwów, Sanat. Nauczyc.
Terlecka Marja, Radom, Kasztelanka.
Terlecki Karol, Lwów, Reduta.
Tenzer Karola, Będzin, Wanda.
Tilles Dr. Sam., Kraków, Stamary.
Tchórzewska Stefanja z s., Warszawa, Orla.
Thorn Mozes, Kraków, Poraj.
Tronowicz Helmut, Poznań, Cieszynianka.
Tuz Czesław, Warszawa, Silva.
Tyranówna Marja, Kraków, Arwa.
Tyński Wacław, Będzin, Iwonka.
Urych Maciej, Lublin, Dom Zdr. S. U. P.
Urbanek Alfons, Katowice, H. p. Gewontem.
Urbanowicz Marja, Król. Huta, Cieszynianka.
Ulatowski Tad. z ż., Warszawa, H. p. Gewontem.
Vogler Mina, Kraków, Kujawianka.
Waśniewska Emilja, Smolechowo, **Konradówka.**
Wajchtowa Zofja, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
Walczyński Zdz. z ż., Bydgoszcz, H. p. Gewontem.
Walczakowski Tadeusz, Łódź, Kasztelanka.
Wąglewski Maksymiljan, Głębokie, Sokół.
Wachler Aniela, Warszawa, Tadzikówka.
Walczakowska Janina, Łódź, Jerzewo.
Wartik Eudoksja, Kiszyniew, Poranek.
Wander Mania, Kraków, Bocian.
Warm Szaja, Warszawa, Zamoysk., Tatarowa.
Wrachacz Bruno z r., Katowice, Gordona.
Walewski Zbign. z r., Dolhobyczów, Żychoniówka.
Wachter Leonora, Kraków, Staszeczkówka.
Wawrzyniak Roman, Poznań, Tanwja.
Werner Henryk z ż., Nowiny, Lwowianka.
Wesby Eleonora, Warszawa, Stella.

Węgrzecki Tadeusz, Szarkowczyzna, **Maraton.**
Wegmajster Dan, Koło, Krupówki 35.
Węglewska Marja, Warszawa, Skaut.
Weissman Juljan, Kraków, Wierchy.
Weissmann Cecylja, Lwów, Wierchy.
Wegmajster Rachela, Warszawa, Krupówki 35.
Węgierkiewicz Władysław, Warszawa, Znicz.
Wexnerowa Łucja, Kraków, Oaza.
Weinberg D., Łódź, Zawory.
Węgrzyn Karol z r., Kraków, Morskie Oko.
Weldon Dr. Otton, Rzeszów, Morskie Oko.
Weisbrot Józef, Kraków, Zdrój.
Weiss Dr. Józef, Kraków, **Warszawianka.**
Węgrecka Anna, Kraków, Sanato.
Węglińska Zofja Marja, Koniorów, Skaut.
Wiatrek Cyprjan, Siemianowice, Limba.
Wilczyński Sobiesław, Bydgoszcz, Sanat. Wojsk.
Witkowski Konstanty, Stołpce, Sanat. Wojskowe.
Wirszyłło Irena, Warszawa, Laura.
Winowska Marja z c., Warszawa, Orcio.
Wilton Ragusz Adolf, Sztokholm, Bristol.
Wiertnikowa Róża, Łódź, Radjon.
Wilner Aleksander, Warszawa, Oaza.
Wiecha Stefan, Miechów, Ślimakówka.
Wiatrówna Antonina, Sosnowiec, Kościeliska 20.
Wiedlof Ema z c., Lwów, Piast.
Wiatrówna Wiktorja, Skarżysko, Sercanki.
Wiszniewiecki Jerzy, Warszawa, Djana.
Wistreich Dr. Dawid, Kraków, **Renaissance.**
Wierzbicka Dr. Wanda, Warszawa, Zakątek.
Wieder Dr. Adolf z ż., Lwow, Zawory.
Wilczakówna Jadwiga, Rożdżeń, Cieszynianka.
Wiśniewski Wacław, Poznań, Kresy.
Winawerowa Irena, Warszawa, Oaza.
Wieczyńska Bronisława, Warszawa, **Biały Dom.**
Wierzyński Kazimierz, Warszawa, **Biały Dom.**
Wilkówna Marja, Tarn. Góry, Cieszynianka.
Wierucki Juljusz z ż., Warszawa, Janka.
Windmanówna Róża, Łódź, **Wersal.**
Wotrsman Mojżesz, Kraków, Staszeczkówka.
Wróblewski Stanisałw, Kraków, Sanat. Wojsk.
Wojnarowski Franc. z r., Wieliczka, Kośc. 1678.
Wróbel Katarzyna, Koniecmosty, Krysia.
Wołk Teodor, Duliby, Krysia.
Wójcikowa Agata, Pleszów, Jaśka.
Wolczyński Zdz. z ż., Bydgoszcz, H. p. Gewontem.
Wójcicka Janina, Warszawa, **Renaissance.**
Włodarczyk Marjan, Warszawa, Kosówka.
Wróblewska Janina z r., Łódź, Jerzewo.
Wojnar Antoni z ż., Kielce, H. p. Gewontem.
Wrońska Stefanja z c., Kraków, Gajówka.
Wojtasowa Albina, Katowice, Cieszynianka.
Wojnarowa Stefanja, Kielce, Boruta.
Wróblewski Jan z ż., Warszawa, Przemyślanka.
Wójtowiczówna Irena, Łódź, Przemyślanka.
Wróblewski Kazimierz, Włocławek, Jaśka.
Wcśkowiczowa Zofja, Łódź, Złotogłów.
Wojtulewicz Zdzisław, Warszawa, Słoneczna.
Woźniakówna Antonina, Mielec, Halka.
Wrzosek Helena, Warszawa, Jasna Pani.
Wonschówna Marja, Poznań, Leśniakówka.
ojciechowska Marja, Żyrardów, **Carlton.**
olynczakówna Helena, Jodłówka, Koliba.
olski Wacław z ż., Bydgoszcz, Dom Banku P.
Wulfson Bolesław z r., Łódź, Djana.
Wnukowa Karolina, Lublin, Sanat. Wojskowe.
Wyszyńska Władysława, Warszawa, **Januszek.**
Wypyski ks. Wacław, Ruszków, Księżówka.
Wyzner Eugenja, Leszno, Dom Zdr. S. U. P.
Wysocki Konstanty, Łuck, Sanato.
Wysocka Stanisława, Zielonka, Grunwald.
Zwaryczowa Kamilla, Toruń, Sanat. Wojsk.
Zarzycki Mieczysław, Łódź, Sanat. Wojskowe.
Zakrzewska Janina, Warszawa, Stamary.
Zarudzki Dr. Adam, Lwów, **Warszawianka.**
Zapp Wera, Łódź, Baszta.
Zdankowski Wit z ż., Warszawa, Roztoka.
Zange Juljan, Praga, Morskie Oko.
Zawadzka Marja, Zbiersk, Orlątko.
Zacharko Michał z r., Lwów, **Warszawianka.**
Zamrżanka Helena, Poznań, Curuśka.
Zalesińska Wanda, Grudziądz, St. św. Zyty.
Zawistowski Czesław, Poznań, Stamary.
Zawadzka Julja, Warszawa, Grunwald.
Zengteller Colonna H. z ż., Kraków, H. p. Gewont.
Zemajtel Władysław, Gdańsk, H. Europejski.
Zgierski Kiszko Henr., Stanisławów, San. Wojsk.
Zieleniewska Paula z s., Trzebinia, Jasny Domek.
Ziembińska Hanka, Warszawa, **Warszawianka.**
Zgorzelski Władysław, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Złotnicka Walerja z c., Łódzkie, **Renaissance.**
Zussman Nelly, Warszawa, Świt.
Zukerowa Elmilja, Kalisz, Jurand.
Zylber Mojżesz, Lublin, Trzy Róże.
Zygnerska Anna, Warszawa, Anastazja.
Żyto Samuel, Warszawa, Wanda.
Żarski Wacław, Będzin, Sanat. Łotockiego.
Żychlińska Adelina, Warszawa, Stamary.
Żółtowski Tomasz, Poznań, H. Europejski.
Żychówna Jadwiga, Buczacz, Modrzejów.
Żunkowska Jadwiga, Ryki, Janka.

Z dnia 6 lutego 1930.

Asterblum Irena, Łódź, Świt.
Babirecki Władysław, Młynowce, **Kmicic.**
Bączyńska Halina, Kraków, Szpital Klimat.
Beres Krzysztof, Kraków, Bożydar.
Berkner Rubinowicz M. z br., Włodz., Stochówka.
Bronz Róża i Halina, Warszawa, **Ruczaj.**
Bortkiewicz Marja, Wileńskie, Chałub., Cieśla.
Bosch Józefa, Wiedeń, H. p. Gewontem.
Borowski Kazimierz, Pińsk, **Miła.**
Buchner Artur, Bielsko, Mascotte.
Bukowski Marjan, Kraków, Staszeczkówka.
Budecki Marjan, Warszawa, Jaśka.
Cwifeld Gustaw, Łódź, **Wersal.**
Cynsztang R. z s., Warszawa, Stochówka.
Chominówna Marja, Płonka, **Leśniczanka.**
Chyszowa Stefanja, Jastrząbka, **Leśniczanka.**

Chudzikiewicz Wilhelm, Lwów, Bratnia Pomoc.
Czarnecka Wanda, Kielce, **Leśniczanka.**
Czajejewicz Michał, Kraków, Staszeczkówka.
Czapska Marja z c., Warszawa, Zagłoba.
Dąbrowski Tadeusz, Warszawa, Zagłoba.
Dębska Kazimiera, Toruń, Bagatela.
Działkiewicz Bronisł., Sieciechów, Ślimakówka.
Dojen Mordko, Włodzimierz, H. p. Gewontem.
Freyberger Dr. Filip z ż., Lwów, Wiktorja.
Firstenberg Jerzy, Będzin, Bristol.
Furmański Józef, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Graczykówna Michalina, Łódź, Jasna.
Grodzicki Mieczysław, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Grosman Henryk z ż., Lwów, **Maraton.**
Groniowska Wiktorja, Warszawa, Zagłoba.
Grodziecki Olechnowicz Bol., Warsz., Kasztelanka
Guzik Kazimierz z r., Siedlce, Dom Banku Polsk.
Gluzińska Janina z s., Warszawa, **Szałas.**
Grydzewski Dr. Mieczysław, Warszawa, **Carlton.**
Haja Józefa, Kraków, Szpital Klimat.
Hirt Erika, Berlin, Czernichowianka.
Ilnicka Zofja, Drohobycz, Czerw. Krzyż.
Janczewska Kazimiera, Warszawa, Janka.
Jastrzębski Kazimierz, Warszawa, Słoneczna.
Jastrzębski Jerzy, Warszawa, Wojciechowo.
Josse Dr. Władysław, Lwów, **Maraton.**
Jurkówna Zofja, Poznań, **Leśniczanka.**
Karbowska Jadwiga, Warszawa, Dom Banku P.
Karżewska Antonina, Warszawa, Bristol.
Knauer Dr. Albert z ż., Kraków, Bristol.
Katzenellenbogen Ignacy, Lwów, **Warszawianka.**
Koraszewska Stefanja, Katowice, Cieszynianka.
Kronebergowa Roma, Łódź, Mascotte.
Kulikowski Kazimierz, Poznań, Ślimakówka.
Kudlewicz Marja, Bieganów, **Marilor.**
Krzyżkiewicz Klaudja B. z c., Sosnowiec, **Kmicic.**
Latosińska Jadwiga, Dąbrowa Górnicza, **Carlton.**
Lankosz Kazimierz, Kraków, Baranówka.
Laskowski Franciszek, Kraków, Staszeczkówka.
Linder Izydor, Młynowce, **Kmicic.**
Linder Herman, Młynowce, **Kmicic.**
Maza Morduch, Warszawa, Świt.
Miłosiowa Janina, Lublin, Bohdanówka.
Michałowska Marja, Warszawa, Oaza.
Miernikowski Jerzy, Z. Kowieńska, Sas.
Mianowska Emma, Król. Huta, H. Europejski.
Morecka Cesia, Lwów, **Wersal.**
Modzelewska Irena, Mościce, **Warszawianka.**
Morstinowa Hr. Nina z r., Bieganów, **Marilor.**
Nałkiewicz Dwojra, Łódź, Bocian.
Nowak Zenon, Kalisz, H. p. Gewontem.
Nyczke Alfons, Warszawa, Zakątek.
Ostafińska Stanisława, Warszawa, Blanka.
Owczarek Czesław, Wyczółki, Szpital Klimat.
Olechnowicz Grodziecki, Warszawa, Kasztelanka.
Placko Atanazy z ż., Krotoszyn, Stella.
Paszkowska Halina, Krzemieniec, Maliniakówka.
Paszkowski Wacław, Warszawa, Stamary.
Pawłowska Felicja, Warszawa, Słoneczna.
Paszkowska Jadwiga, Warszawa, Zagłoba.
Plety Antoni, Stawki, Stella.
Perepletczykow Mikołaj, Warszawa, H. Europejski.
Pęczkowska Jadwiga, Włocławek, **Leśniczanka.**
Pinkus Jan, Warszawa, Bristol.
Potrzebowski Jan, Urzynów, Silva.
Pomianowski Marjan z ż., Zduny, Orlątko.
Polomski Wilhelm, Świętochłowice, Sarjusz.
Pomirski Roman, Lisewo, Sędziówka.
Proszkówna Helena, Warszawskie, Kamilla.
Pogorzelska Jadwiga, Lublin, **Wielkopolanka.**
Polakowa Róża, Będzin, Bristol.
Prószyńska Wanda z r., Warszawa, Świetlana.
Pokrywka Katarzyna, Babice, Szpital Klimat.
Protasowska Wirginja, Warszawa, Lunieczka.
Prusakiewicz Lech, Warszawa, Sas.
Plutówna Aniela, Katowice, Kasztelanka.
Rzbkówna Irena, Warszawa, Silva.
Rabinowiczówna Helena, Warszawa, Jurand.
Radziejowska Bronisława, Łódź, Kujawianka.
Radzikowska Jadwiga, Łódź, Wawel.
Ruszczyński Karol, Ściborze, Stamary.
Rubinowicz Berkner M. z br., Włodzim., Stochówka.
Spandorf Marja z r., Katowice, Piast.
Skawina Jan, Horodenka, **Wielkopolanka.**
Sakower Wiktor, Wilno, Ślimakówka.
Ślaska Anna, Pomorze, Bristol.
Sereth Izydor, Łódź, Kujawianka.

Skrzetuska Janina, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Sędzimir Ludwik, Jarzębina, w górach.
Sempolińska Zofja, Warszawa, George.
Spirer Helena, Jasło, Kujawianka.
Skibińska Aleksandra, Warszawa, Żychoniówka.
Święch Adam, Sanok, Sienkiewicza 9.
Śliwiński Andrzej, Warszawa, **Maraton.**
Sosnowski Tadeusz, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Smoleniowa Janina, Katowice, Cieszynianka.
Skokoń Antoni, Krakowskie, Łukaszówki 9.
Słomczyński Jan, Kraków, H. Europejski.
Sudołowicz Józef, Szudziałów, Tatry.
Suska Janina, Warszawa, **Marilor.**
Supniewski Stefan z ż., Bydgoszcz, H. Europejski.
Suska Zofja, Warszawa, Modrzejów.
Sujkowska Bron. z r., Grudziądz, Staszeczkówka.
Suwiński Edmund, Tczew, Modrzejów.
Smykla Adam, Kraków, Przemyślanka.
Szybakówna Zofja, Kalisz, Wierchy.
Schoppe Łucja z kuz., Kraków, Kamila.
Szulrzyńska Janina z c., Poznań, Biała Róża.
Szparożanka Regina, Łódź, Chałubińsk. 1.
Spandorf Marja z r., Katowice, Piast.
Szymański Stanisław, Rakoniewice, Cz. Krzyż.
Szafir Gitla z ż., Łódź, Wzlot.
Szereszewska Dr. Eugenja, Łódź, Anastazja.
Szuszkiewicz Wacław, Warszawa, Bristol.
Szymańska Janina, Warszawa, Szpital Klimat.
Szczepański Stanisław, Bochnia, Bratnia Pomoc.
Staszewska Irena, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Stybel Noemi, Warszawa, Staszeczkówka.
Stolarczyk Stanisław z ż., Warszawa, H. Europejski.

Tarchalska Halina, Warszawa, Zakł. św. Józefa.
Tarnowska Marja i Włodz., Modliszewice, **Marilor.**
Turska Eligja, Warszawa, Silva.
Tyczyńska Kazimierza z r., Warszawa, Orla.
Trychubczak Zofja, Kraków, Szpital Klimat.
Tymińska Wanda, Warszawa, Przemyślanka.

Urfisz Urys, Sosnowiec, Notre Dame.

Walewska Colonna Józefa, Warszawa, Murań.
Wang Aron z ż., Kraków, Kresy.
Wagnerowa Anna, Gorlice, Staszeczkówka.
Wewiórska Marja, Warszawa, Stefanówka.
Weintraub Jacha, Białystok, Mała.
Weber Margarete, Katowice, Piast.
Weiss Fritz, Bielsko, Mascotte.
Wilczyński Witold, Poznań, Do Olczy, Łukaszczyk.
Wielopolska hr. Zofja, Kieleckie, **Marilor.**
Wolicki Aleksander, Brześć n./B., H. p. Gewontem.

Zawiszyna Jadwiga, Lublin, Bohdanówka.
Załuski Włodz. z ż., Warszawa, Płazówka.
Zamenhof Romana, Warszawa, Krzept., Mraczelnik.
Znaniecki Adam, Poznań, Bristol.
Zastawniak Władysław, Krakowskie, Sanato.
Zbierskie Stn. i Ludw., Karkowice, Stamary.
Zschoppe Łucja z kuz., Kraków, Kamilla.
Żydek Stanisław, Świętochłowice, Ślązaczka.
Żyto Samuel, Warszawa, Staszeczkówka.

Jeżeli kochasz Tatry i Zakopane, zostań członkiem Związku Przyjaciół Zakopanego!

NASZE PENSJONATY.

INFORMATOR

a) Dział adresowy:

Urzędy i instytucje:

Urząd gminny, ul. Krupówki, „Bazar Polski".
Zarząd Uzdrowiska, Rynek.
P. Starosta Powiatowy przyjmuje we wtorki między godz. 10 a 12 przed południem w biurze Zarządu Uzdrowiska.
Komisarjat Pol. Państw., Rynek.
Urząd Parafialny, ul. Krupówki, obok kościoła paraf.
Lekarz klimat., Dr. Mastalerz, Biuro lekarza w Zarządzie Uzdrowiska, Rynek.
Biuro meldunkowe w Zarz. Uzdr., Rynek.
Szpital Klimatyczny, ul. Szpitalna.
Stacja Ratunkowa Zarządu Uzdrowiska w Zakopanem — Szpital Klimatyczny — telef. Nr. 444.
Tatrz. Ochotn. Pogot. Ratunkowe, ul. Krupówki, dworzec P. Tow. Tatrz.
Komenda Garnizonu, Zakopane, w Sanatorjum Wojsk. im. Marsz. J. Piłsudskiego.
Biuro meldunkowe dla osób wojskowych: na Posterunku Żandarmerji — ul. Chramcówki, willa „Wojtuś".
Urząd Pocztowy i Telegraficzny, Krupówki 22.
Dworzec Samochodowy, ul. Krupówki, obok restauracji Karpowicza.
Pol. Towarz. Tatrzańskie, ul. Krupówki, „Dworzec Tatrzański".
Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego, Krupówki, obok dworca Tatrzańskiego.
Dr. Włodzimierz Jasiński, notarjat, Krupówki 39.
Sekretarjat Gremjum Właśc. Pensj., ul. Witkiewicza 1 — godziny urzędowania od 4—6 po południu (16—18). Tel. 308.
Państwowy nadzór lasów tatrzańskich — inż. M. A. Liberak, ul. Chałubińskiego, willa „Liberaków".

Adwokaci:

Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 — naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim".
Dr Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka" za pocztą, tel. 407.
Dr Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul. Sienkiewicza, willa „Chochlik", tel. 417, przyjmuje od 4—6 po południu.
Dr Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr. Bachledy Curusia, tel. 404.
Dr Franciszek Kowalski, Krupówki, dom J. Krzysiaka.
Dr. Stanisław Wierzbicki, ulica Kościuszki, dom B. Rajskiego, tel. 245.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską", ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 246
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem", F. Tabeau, Krupówki, obok Trzaski.

Fotograficzne Zakłady:

H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyjmuje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Krawcy:

„Sport", Krupówki 49 (P. Lal i F. Mizia).
Ludw. Willinger, Krupówki 51, w podw., tel. 548.

Towary bławatne:

O. Kretschmer, Krupówki 74.

Galanterja, przybory do szycia i haftu:

Antoni Krzyżak, Krupówki, róg ul. na Rynek.
Mangel Maks, vis a vis Morskiego Oka (obuwie, trykotaże, bielizna, manufaktura), tel. 427.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Bazar „Pod Góralem", Krupówki 49 (Instrumenty muzyczne).
Pracownia art. rzeźb. T. Wieczorka, ul. Jagiellońska, Willa „Szopenówka".

Rowery, gramofony i płyty.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Restauracje.

Stan. Karpowicz i Syn, najstarsza, znana ze znakomitej kuchni restauracja, ul. Krupówki.

Opony, smary i akcesorja samochodowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Biura sprzedaży wil i parcel:

T. Siemianowski, obok poczty, tel. 327.
J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki — własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetrowy na I-ej stronie 60 gr, w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Prenumerata.

P. T. Prenumeratorów zamiejscowych uprasza się przekazywać prenumeratę przez P. K. O. Kraków, Nr. konta 409.650.

Adres Redakcji i Administracji: Zakopane — Składnica Gremjum pensjonatów, ul. Witkiewicza, **telefon Nr. 581.** — PKO. Kraków Nr. konta 409.650.

Wydawca: Maksymiljan Skibiński, Zakopane. — Redaktor naczelny i odpowiedz.: Dr. Józef Żychoń, Zakopane. Drukarnia Pawła Mitręgi w Cieszynie.